ČECHOAUSTRALAN

KRAJANSKÝ LIST

Únor/Březen 2010 www.cechoaustralan.com

KRÁSNÉ PROMĚNY V NAŠEM ČASE

V tomto čísle:-

Karolina Světlá - Barbara Semenov	*3*
Policie a národnostní menšiny v Austrálii - Ivan Kolařík	*5*
Od Palikiru k Prunéřovu - Glosa Miloše Ondráška	*7*
O Franku Nyklovi - Pavel Kovář	*8*
Ponaučení z chudoby a bohatství Milan Dubský	*13*
Proč jsem Čech ne Australan - Zdeněk Práchynský	*14*
Setkání na Havaji - P. Žaloudek	*21*
Letní tábor na Šumavě	*22*
Deník cestovatelky (2. díl) - Gabriela Pavesková	*24*
Racek - Luděk Ťopka	*26*
Život je jen náhoda (14. pokračování) - Ante Schott	*27*
Nákladďák - Dalibor Smetana	*29*
Televizní Silvestry - B. Semenov	*31*

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

Rezoluce ke dvaceti letům svobody

Dne 10. 12. 2009 přijal Senát Parlamentu ČR na základě návrhu Stálé komise Senátu PČR pro krajany žijící v zahraničí rezoluci k 20. výročí návratu svobody do České republiky v tomto znění:

Senát Parlamentu České republiky oceňuje nápomocnou a obětavou činnost zahraničních Čechů před rokem 1989 i po něm, která má za svůj účel podporu mateřské vlasti.

Senát Parlamentu České republiky si uvědomuje nezbytnou a důležitou propojenost mezi vlastí a těmi, kteří z ní odešli, či byli dokonce nuceni pod tlakem totalitního režimu ji opustit.

Generální konzulát České republiky:
500 Collins Street, Melbourne 3000,
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

O NÁS

Postoje zahraničních Čechů ke společnosti České republiky -

1. Zahraniční Češi ve své většině dovedou pochopit situaci, v níž se jejich příbuzní, přátelé a známí ocitali v českých zemích před rokem 1989 i po tomto roce. Snaží se respektovat zásadu neodsuzovat nikoho za jednání v situaci, v níž se sami neocitli.
2. Většinově prožili svobodu a považují získané návyky života ve svobodě za největší hodnotu své existence.
3. S pocitem svobody souvisí prožitek vlastní vrcholné zodpovědnosti za vlastní kariéru, vlastní život a život svých blízkých. Spoléhají se na své síly a dovednosti. Rozhodují se svobodně a volně, ale se vší zodpovědností.
4. Mezi krajany se také objevují názory, z nichž je patrné, že považují současnou společenskou a politickou realitu za příliš spojenou s totalitními praktikami z let 1948 -1989. Reagují až s vysokou mírou podrážděnosti na projevy české politiky, na stav pozorované společenské reality ze zkušenosti svých návštěv rodné země za posledních dvacet let.
5. Češství, český jazyk, česká kultura pro ně představují většinou silná citová pouta. Život ve svobodnějších podmínkách liberálních společností a potřeba orientovat se v každodenním životě na zvládání praktických činností bez sentimentu a vedlejších projevů pro efekt vůči lokálnímu okolí třeba z ideologické přetvářky jim poskytuje určitou míru životních jistot. Přesto však pociťují, že jim prostor původního domova chyběl a chybí. V dobách, kdy se tam nesměli vracet, si ve svých myšlenkách a vzpomínkách často idealizovali prostředí a kulturu, z níž vzešli. Když se s tímto ideálem ve svých návštěvách neshledávají, obracejí se ke kritice praktik bývalého režimu, které podle nich dosud ovládají interpersonální vztahy současného českého veřejného života.
6. Z vlastností, které vyzvedávají jako zisky z pobytu v emigraci, lze jmenovat především vztah k realitě – vyjadřují se, že neměli potřebu lhát, přetvařovat se, že se naučili jednat přímo.
7. Jejich poměr k rodné zemi a její současné společnosti je proto variován několika aspekty. Mají hodnotu reálných zkušeností s vlastní emigrací a s prožitky emigrace ostatních Čechů, které poznali. Jejich úroveň je ovlivněna intelektuální a vzdělanostní výbavou každého z nich. Vedle toho se jejich vztah k původnímu domovu také zakládá na charakterových a osobnostních vlastnostech. Paleta vztahů k vlasti se proto rozprostírá od jednoznačně kladných, to znamená vstřícných projevů až po jasný opak, který se rovná často prosté pomluvě nebo nadávce.
8. Navzdory všem odlišnostem a variantám projevů krajanů vůči současné společnosti České republiky by mělo platit, že zahraniční Češi jsou moderní diasporou, z níž nejsou žádní jednotlivci předem vyčleňováni.

- Tak jsou obecně shrnuty postoje nás, zahraničních Čechů ke společnosti České republiky v nové odborné publikaci „Domácí postoje k zahraničním Čechům v novodobých dějinách 1918 – 2008“, která analyzuje vztah českého státu i veřejnosti k zahraničním Čechům od vzniku samostatného Československa. O knize senátora a zároveň místopředsedy krajanské komise Senátu Tomáš Grulicha a etnologa Stanislava Broučka jsme informovali čtenáře již v listopadovém vydání Čechoaustralana. Problematiku exilu, emigrace a krajanství spatřují autoři v celé její složitosti a v závěru své práce formulují nepsané zásady vztahu současné české diaspory a domácí české společnosti do tří základních oblastí. První nazývají reprezentační. Tato oblast funguje spíš jako pocitová identifikace, jakési slavnostní vyznání identity. Nedá se říci, že by se v této sféře nedělo nic, spíše naopak, ale stále v ní jednotliví představitelé české diaspory postrádají důležitý aspekt: totiž jistou formu oficiálního provolání vrcholného českého představitele o tom, jaké místo má česká diaspora v parciálních, ale především v globálních zájmech České republiky (čekali to již od prezidenta Václava Havla). Druhá oblast by mohla být opatřena přívlastkem informační. Týká se budování souboru dat a vědomostí o jednotlivých částech této diaspory. A ve třetí části se jedná o aktivní pravidelný kontakt, komunikaci, což představuje vytvořená centrální instituce nikoli již toho typu, který fungoval v meziválečném období, ale úřadu zmocněnce vlády ČR pro migrace obecně nebo zmocněnce pro krajany (zahraniční Čechy). V roli tohoto zmocněnce působí již dva roky progresivně a úspěšně Vladimír Eisenbruk. Krajané také stále dosud postrádají instituci, na niž by se při svých návštěvách v České republice mohli obracet nejen s dotazy a žádostmi, ale také jako na místo přátelských kontaktů a setkání.

V prosinci minulého roku jsem se zúčastnila zasedání Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí v Kolovratském paláci v Praze, kde byla schválena rezoluce oceňující exil, o den později přijal Senát její text navržený a formulovaný Konzultativní radou (mezi jejímiž členy jsou i krajané) při Stálé komisi vedenou MUDr Martinem Stránským. Očekává se, že rezoluce bude putovat dále do Dolní sněmovny a s určitou nadějí na schválení i na Vládu. Tato rezoluce (na titulní straně Č/A) je tedy prvním oficiálním projevem stanoviska republiky vůči exilu.

Předseda komise Marcel Chládek informoval také o dopisu, který dostali všichni členové komise ohledně petice za zavření GK v Sydney. Byla jsem ráda, že jsem mohla potvrdit důležitost zachování GK v Sydney. Členové komise se následně shodli na tom, aby předseda komise oslovil ministra zahraničních věcí dopisem ohledně naší záležitosti.

Co se stále vyžadovaných korespondenčních voleb krajanů týče, nepočítá však komise vzhledem k současné úřednické vládě s tím, že by se něco změnilo. (sem)

ŽENA Z MÉHO DOMU

Barbara Semenov

Už jsem se kdysi zmiňovala, že jsem-li v Praze, píšu z domu „U kamenného stolu“. Inspirací by měl být tento dům doslova opředen. Denně míjím pamětní desku, která hlásá, že 7. září 1899 zde zemřela velká česká spisovatelka Karolina Světlá. Zakladatelka českého románu se ovšem narodila před 180ti lety, 24. února 1830 v Praze v Poštovské ulici 22 (dnes ulice Karoliny Světlé), v domě U Tří králů.

Významná česká literární osobnost a vlastenka stojí často ve stínu své krásné a slavné souputnice Boženy Němcové, přesto byla podobně kultivovaná, nadaná a osvícená žena jako Němcová. Také její život byl poznamenán tragédií a nešťastnou láskou, jen její přístup k vlastnímu osudu byl jiný, - dost možná ukázněnější, civilnější, méně okázalý?

Karolina Světlá bylo samozřejmě spisovatelčino pseudonymum. Narodila se jako Johanna Rottová známému pražskému obchodníku Eustachu Rottovi. Jeho slavné železářství existovalo v Praze ještě donedávna. Psát začala Johanka jako školačka německy, ale její raná tvorba nebyla příliš vítána - píšící dívka byla považována spíše za ostudu. Ve dvanácti letech otec odhalil dokonce její český deník, který okamžitě zabavil a zároveň zakázal další vzdělávání své dcery. Vzal ji ze školy a dívka se učila pak jen doma francouzštině a hře na klavír. Zbytek času musela věnovat dle typických měšťanských konvencí ručním pracím.

S příchodem rodinného učitele hudby Petra Mužáka nastalo v rodině Rottových volnější české smýšlení. Mužák se stýkal s tehdejšími vlastenci a mnoho jich přivedl i do Rottovy rodiny. V roce 1849 seznámil Johanku s Boženou Němcovou, která už několik let patřila mezi literáty. Němcová, silná osobnost, měla na Johanku velký vliv. Neuznávala konvence a za jediného soudce považovala pouze vlastní svědomí. Budila obdiv svojí nezávislostí a hrdostí, zaujala mladší přítelkyni tím, jak se zasazovala o dívčí vzdělanost a práva ženy.

V roce 1852 se Johanka provdala za Petra Mužáka a rok nato porodila dceru. Dala jí jméno Božena, kmotrou byla Němcová. Boženka však za pár měsíců zemřela. Aby se vzpamatovala z osudové rány, odvezl Mužák Johanku do svého rodiště ve Světlé v Podještědí. A manžel její sestry, také spisovatelky, doktor Podlipný jí jako terapii doporučil psaní. Vytvořila si tedy pseudonym - příjmení dle vesnice, kterou milovala a kam později jezdila po téměř čtyřicet let na letní byt, a křestní jméno podle dcery manželova bratra, své oblíbené neteře Karolínky.

Svou první povídku „Dvojí probuzení“ otiskla v roce 1858 ve slavném almanachu Máj, na němž spolupracoval také Jan Neruda.

Johanna – Karolina nebyla v manželství příliš šťastna, o svém muži se vyjádřila*: „On byl rozum a pozitivnost, já fantazie a zas fantazie, on kráčel, já chtěla létat.“* S Nerudou si okamžitě porozuměla. Vzájemně se podporovali ve své literární činnosti. Sblížili se natolik, že se Neruda do Světlé vášnivě zamiloval. Šlo o skutečné souznění duší, Světlá se však po odhalení čtyřletého platonického vztahu jejím manželem své lásky vzdala. V osudově tragicky nedoručeném posledním dopise milovanému básníkovi píše:-

„Podletí uletělo, poslední sen uvadl s posledními růžemi, kdo jich bude želet, uzrává-li místo nich na polích zlatá žeň? Zraji s ní, dumání moje, poslední to ohlas prchající mladosti, ustoupilo činnosti. Nechci být jen listem, nýbrž květem na spanilém stromě mého národa. Nevím, nevím, nepodlehnu-li nepříznivým mému vyvinutí poměrům, odolám-li nepřízni, závisti a nenávisti ze všech stran na mne doléhající... jsem ale tak pevně přesvědčena, že aspoň Vy, pane vážený, mi přejete, aby mi tato poslední touha neselhala, jako jste přesvědčen Vy, že se vždy srdečně potěším, dozvím-li se jakousi vlídnou náhodou, že jste tak šťasten, jak jsem si vždy přála a nikdy přáti nepřestanu.“

Velvyslanectví České republiky:
8 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1386, Fax: 02 6290 0006

A tak se právě žena spoutaná okovy výchovy a maloměšťácké společnosti stala námětem většiny románů Karoliny Světlé. Spisovatelka zobrazovala duši moderní ženy probouzející se k mravní samostatnosti. Alespoň v románech se Světlá stávala ženou nespoutanou, svobodomyslnou. Zároveň byla vlastenkou milující Prahu i český venkov, o kterém psala s velkým pochopením. Mezi její nejvýznamnější ještědské romány patří „Kříž u potoka" či „Vesnický román" a ještědské povídky „Večer u koryta", „O krejčíkovic Anežce". Z městské tvorby je známá její „První Češka", „Černý Petříček" a „Zvonečková královna". Ke konci svého života psala nábožensky orientovanou literaturu, např. „Nemodlenec" a „Frantina". Své vzpomínky nazvala „Z literárního soukromí". Podobně jako Němcová předběhla svoji dobu, aby se zasloužila o emancipaci a pokrok svého národa, který na ni nezapomněl ani po 180 letech. To se podaří jen málokomu z nás.

V sadech na Karlově náměstí vytvořil její pomník Augustin Zoula

Před 190ti lety, 4. února 1820 se narodila Božena Němcová, o které jsem pro krajany napsala obsáhlou osobní vzpomínku již před třemi lety. Naleznete na http://www.cechoaustralan.com/nemcova.html

„Touha ta spočívá v duši mé jako kapka, která nevysychá ani neodtéká, ale věčně se třpytí jako diamant; je to ona touha po neskonalé kráse a dobru, která člověka z prachu povznáší, která, když se octne v přírodě, náruč mu rozevírá, že by celý vesmír k srdci přitiskl... Touha ta spojena s láskou, láskou opravdovou, ne k jedné osobnosti, ale ku každému člověku, k veškerému lidstvu, láska, která nežádá odplaty, nalézaje sama v sobě vše, snaha státi se vždy lepší a Pravdě se sblížiti, to je můj ráj, moje štěstí, můj cíl. To mi dodává síly, to mne blaží, a bez té lásky co bych byla?"

OZNÁMENÍ

Krajanský list ČECHOAUSTRALAN bude podobně jako další krajanská periodika z důvodů finančních i časových vycházet nadále jako dvouměsíčník. Obsah i kvalita časopisu zůstává beze změny, zajímavé a hodnotné příspěvky pravidelných, občasných i nových dopisovatelů z celeho světa nadále vítány, stejně tak inzerce. Předplatné na rok 2010 je 40 dolarů.

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky:
47 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1516, Fax: 02 6290 1755

ÚNOR/BŘEZEN 2010

5

Vztahy mezi policií a národnostními menšinami: australský přístup

Ivan Kolařík

Nedávno uvedl zdejší televizní kanál SBS britský dokument "Tajný policista", který svým zaměřením na rasismus policie v Manchestru poskytl divákovi ojedinělý a otřesný pohled na to, jak to mezi řadovými policisty co se týče jejich názorů na národnostní menšiny doopravdy chodí. Ačkoliv na povrch se každý policista zdá být ve svém jednání s příslušníky menšin velice korektní, pod povrchem je situace zcela jiná. Většina filmu byla totiž natočena skrytou kamerou a tak tento dokument jasně ukazuje, že více než dvacetiletá snaha britských policejních vzdělavatelů v oblasti vztahů mezi policií a menšinami se bohužel nestřetla s valným úspěchem.

Britská policie se od samého počátku osmdesátých let, tedy od neslavných občanských, rasisticky zabarvených nepokojů v Brixtonu snažila změnit podstatu myšlení svých členů. Navzdory mnoha policejním strategiím extrémní rasistické názory policistů nejenže přežívají, ale jsou celkem běžné a podle konverzací, které má divák možnost vyslechnout, negativní názory silně ovlivňují služby obyvatelstvu, které by samozřejmě měly být poskytovány všem bez ohledu na barvu pleti, víru, pohlaví či společenské postavení občana.

Předpokládám, že vedení britské policie a sama vláda z dokumentu vyvodila patřičné důsledky. Ti policisté, kteří se otevřeně chlubili tím, jak se zaměřují na občany tmavé pleti a nevybíravými slovy líčili své jednání, byli zřejmě z policejních služeb propuštěni. Nabízí se však otázka, jestli se propuštěním několika policistů situace změní. Odpověď je jednoduchá: samozřejmě, že ne. Na změně myšlení a postoji policistů vůči národnostním menšinám se musí systematicky pracovat. Jde o dlouhodobý proces.

Zhlédnutí dokumentu mě přivedlo na myšlenku, zdali by bylo něco podobného možného v Austrálii. Díky tomu, že dodnes nebyl proveden hloubkový průzkum vztahů mezi policií a národnostními menšinami v této zemi, nelze na otázku odpovědet objektivně. Nicméně je zajímavé podotknout, že navzdory tomu, že Austrálie je multikulturální společnost, tedy země, kde více než 24% obyvatelstva bylo narozeno mimo Austrálii, nedošlo u nás k žádným výrazným rasovým událostem, jako tomu bylo například ve Velké Británii nebo v USA.

Ano, v posledních měsících v Melbourne sice došlo k několika nešťastným případům vážného fyzického napadení indických studentů, ale zatím neexistují žádné důkazy, že se jedná o rasisticky motivovaný zločin. Tvrzení některých sdělovacích prostředků v Indii, že Victoria Police je rasistická organizace se nejenom nezakládá na pravdě, ale je vysoce urážlivé.

Myslím si, že situace v naší zemi výsledkem toho, že již od konce sedmdesátých let se Austrálie **systematicky** zaměřuje na zlepšení vztahů mezi policií a národnostními menšinami. Výsledky na tomto poli vysloužily Austrálii světové uznání. Podívejme se velice stručně na některé strategie, které například policie státu Viktorie (Victoria Police) začlenila do svého programu.

Nejdůležitějším mezníkem bylo akceptování základní filozofie, že vztahy mezi policií a národnostními menšinami musí být

založeny na vzájemném porozumění, důvěře, toleranci a respektu. Toto krédo se uplatňuje v jakémkoliv policejním programu či strategii a jako takové se stalo klíčovou myšlenkou v tak zvaném "partnership policing" (policejní služby spočívající na úzké spolupráci mezi policií a komunitou), na kterém je postavena policejní práce nejen ve Viktorii, ale v celé Austrálii.

Je samozřejmé, že má-li se uplatnit "partnership policing" v praxi, komunita musí mít možnost se otevřeně vyjádřit k palčivým problémům znesnadňujícím spolupráci a podílet se na vypracování relevantních strategií, které jsou pro ni důležité. Ačkoliv se to zdá býti neuvěřitelné, ve Viktorii již od roku 1977 existuje a cílevědomě pracuje tak zvané "Police and Multicultural Consultative Committee", jehož členové, jak policisté vysokých hodností tak občané reprezentující různé národnostní menšiny, pomáhají policii řešit identifikované problémy a společně pracovat na různých programech v oblastech náboru, výcviku, sdělování informací a občanské výchovy.

Vzdělávání policistů v porozumění různých kultur a kulturou podmíněného chování je nerozlučnou složkou osnov na policejních akademiích v Austrálii. Výsledkem je, že každý policista, který výcvik skončí, je vybaven potřebnými znalostmi, které usnadňují jeho práci s kulturně, nábožensky a jazykově rozmanitou komunitou. Vzdělávání není však omezeno pouze na výcvik na akademiích, nýbrž pokračuje během služebního života každého příslušníka. Kromě tak zvaného "cross-cultural awareness training" policie běžně nabízí svým členům jazykové kurzy, které usnadňují komunikaci mezi policií a příslušníky menšin, které nemluví anglicky.

V posledních letech se klade velký důraz na nábor z řad menšin. Jde o nábor systematický, který aby byl úspěšný, vyžaduje úzkou spolupráci mezi představiteli menšin a policií. Výběr je zaměřen na mladé muže a ženy, kteří mají bezúhonnou minulost, mluví perfektně jak mateřštinou tak angličtinou a mají vysoce vyvinuté znalosti své kultury. Ačkoliv se těmto lidem nedává přednost při náboru, vybraným jedincům je poskytnuta veškerá pomoc při studiích na policejní akademii, zrovna tak jako v prvních letech práce. Náborová kampaň využívá různé menšinové sdělovací prostředky jako televizi, tisk a rádio. Nemusím zdůrazňovat, jakou cenu mají policisté z různých menšin pro organizaci jako takovou. To si každý policista dovede jasně představit. Za zmínku stojí třeba infiltrování kriminálních či teroristických organizací, kde by australští (tj. v Austrálii narození) policisté neměli takový dopad jako jejich "menšinoví" kolegové.

Je velice důležité připomenout, že všechno, co se za posledních více než dvacet let v Austrálii v oblasti policejních vztahů s menšinami dělá, nezávisí pouze na policejních iniciativách. Menšinové komunity si musí být vědomy svých občanských povinností a aktivně se podílet na vzdělávání svých členů co se týká porozumění australských zákonů a role, kterou má policie ve společnosti. Jinými slovy, menšiny musí jasně rozumět, že jako přistěhovalci a "noví" Australané mají nejenom zajištěná práva, ale že vůči své nové zemi mají také důležité povinnosti. Policie samozřejmě v tomto případě hraje stěžejní úlohu tím, že systematicky vzdělává představitele menšin, kteří pak mají odpovědnost vzdělávat svou komunitu. To má za následek, že se menšiny nedostávají do rozporu s policií kvůli neznalosti zákonů. Jak dobře víme, co je třeba docela legální v jedné zemi může být nezákonné v zemi jiné. Bigamie, vlastnictví zbraní, zabíjení dobytka a krevní msta mohou být uvedeny jako příklad. Tyto jsou v příkrém rozporu s australskými zákony.

Plánování policejního přístupu ke zlepšení vztahů s menšinami bylo však až do roku 1993 nekoordinované. Každý stát a teritorie si více méně vymýšlely své vlastní strategie a výměna zkušeností mezi policejními organizacemi byla sporadická.

Přelom nastal v roce 1993, kdy byla vytvořena celonárodní policejní organizace, National Police Ethnic Advisory Bureau, financovaná všemi státy a teritoriemi, která měla za úkol koordinovat **národní** přístup k otázkám týkajícím se menšinové problematiky. Za deset let svého působení tato organizace vypracovala například národní osnovy výuky policie v "cross-cultural awareness", komunikační strategii během mimořádných událostí a přírodních katastrofách, vydala příručku popisující dopad různých náboženství na výkon policie a celonárodní přístup k náboru do policie.

Kromě existence výše zmíněného Bureau operujícího na celonárodní ploše, každá státní policie má své speciální oddělení zaměřující se na menšinovou problematiku. Jedním z úkolů státních organizací je uvést do praxe různé návrhy Bureau. Navíc mají okrsky lokalizované v oblastech s početnými menšinami specialisty koordinující práci v tom či onom okrsku.

Je snadné vidět, že australský přístup zahrnuje všechny policejní složky: národní, státní a místní. Díky tomu jsou strategie celkem efektivní.

Na závěr bych chtěl upozornit, že Austrálie úmyslně nepraktikuje tak zvanou "pozitivní diskriminaci" a nemá náborové kvóty, jako je tomu třeba jinde na světě. Díky tomu dochází k výběru nejkvalitnějších lidí a strategie se těší podpoře nejenom policejního vedení, ale což je velice důležité, podpoře řadových policistů a odborů.

Publikováno také na www.policista.cz

Poznámka red.: Ivan Kolařík byl prvním ředitelem National Police Ethnic Advisory Bureau. Za své dlouholeté zásluhy byl odměněn vysokým státním vyznamenáním Order of Australia Medal (OAM).

KVĚTINY VŠ
nejkrásnější řeč světa

Potěšte své blízké květinou!
Doručování květin
v Brně a celé ČR
www.flower.cz
www.kvetinyvs.cz
Tel/fax: 00420 545 219 437

Glosa Miloše Ondráška

OD PALIKIRU K PRUNÉŘOVU

Palikir na ostrově Pohnepei je, jak víte nebo nevíte, hlavní město státu Mikronésie. Ten sestává ze čtyř hlavních ostrovů a dalších 607 menších či malých a všeho všudy tam žije 107 tisíc obyvatel. Do roku 1918 to byla německá kolonie, na mapě toto tichomořské souostroví s tropickým počasím bohatým na tajfuny najdete jenom kousek na sever od Papuy Nové Guineje. Mikronéský prezident se obrátil koncem minulého roku na vládu České republiky, aby se mohl zúčastnit plánování na modernizaci uhelné elektrárny v Prunéřově u Chomutova. České ministerstvo životního prostředí odpovědělo, že přihlédne k mikronéským připomínkám. Ještě musím dodat, že prunéřovská elektrárna patří mezi dvacet nejobávanějších evropských zdrojů emisí oxidu uhelnatého, který se silně podílí na složení skleníkových plynů. A již víte, na čem jste. V lednu pak Mikronésie požádala o zákaz přestavby elektrárny. Jestliže republika nevyhoví, souostroví hrozí zatopení, jestliže vyhoví, hrozí občanům Chomutova, Kadaně a Klášterce umrznutí, píše zpravodajství Aktuálně.cz. Nízkopoložené mořem oblévané země se strachují, že vodní hladina se zvedne, Nizozemí-Holandsko a Benátky bojují s mořem po staletí. Některé ostrovní státy jdou na to od lesa, požadují peníze. A nechtějí je vyúčtovat těm, kteří je poskytnou. Aktivisté české odnože Greenpeace vylezli začátkem prosince na 300 metrů vysoký komín prunéřovské elektrárny a vyvěsili transparenty. Když zkrachuje kodaňská konference o počasí, nastane katastrofální vedro, sucho, vyschnou studny. Konference skončila fiaskem, ale možná i tak se ještě přivalí kobylky a s českou a moravskou zemí bude podle zelených bez ohledu na Kodaň amen.

Je pravda, posuzování vlivu českých elektráren na životní prostředí se zúčastnily i některé sousední evropské země, Mikronésie se mi zdá od Prunéřova příliš daleko. Napsali z Palikiru také do mnohem bližšího Melbourne s příkazy týkající se La Trobe oxid uhlíku chrlících elektráren? Již ze školy vím,

že oceánské pevniny podléhají změnám, vynořují se a ponořují následkem tektonické činnosti. Vypočítalo se, že během jednoho sta let stoupne oceánská voda o 18 cm. To ovšem platí i pro australské vody, v případě Mikronésie je to pořád stejný a ničím nerozdělený Tichý oceán.

Jak bude tato ekologická hysterie pokračovat? Výroba jedné bavlněné pánské košile spotřebuje tři tisíce litrů vody. Polyesterová a vlněná mají jiné požadavky, zmiňuji se, abych se vyhnul útokům šťouralů. Když si nekoupím jednou za rok šaty z přírodních vláken, ušetřím vždy planetě uhlíkové zamoření o 0.8 tuny. Zalíbím se tak správcům politické korektnosti, není to málo? Vodu nevyžaduje jen výroba mé košile, ale i steak, tedy plátek svíčkové, počtáři mne ženou k trudnomyslnosti. Na kilo hovězího je prý zapotřebí padesát až sto tisíc litrů vody. A to se raději nezmiňuji o tom, kolik z dobytka uvolněného metanu si přisolí k zamoření ovzduší. Vraťme se ke svíčkové, když si ji odřeknu a oblíbím si sójové boby (mají vysoce jakostní obsah bílkovin a do sklizně vyžadují jen 2200 litrů vody na 1 kg), zabráním ekologické zkáze naší planety? Pohříchu nikoliv, i sójová monokultura má negativní dopad na životní prostředí, produkce vyžaduje podstatné užití pesticidů, herbicidů a umělých hnojiv. Energetické nároky při zpracování a chlazení, což potřebuje většina sójových produktů, jsou nemalé. Navíc sója je v přírodním stavu toxická a náročná na potravinářskou technologii, jinak může ohrožovat funkci štítné žlázy.

Názory vědecké veřejnosti se různí, politicky korektní media uveřejňují jen to, co se jim hodí a informace, že změna počasí je působena cykly sluneční aktivity, je více méně tajena. Soudobý politický pragmatismus ze všeho obviňuje kapitalistickou výrobu a s ní spojený způsob života. Katastrofické předpovědi jaká zhouba čeká na děti našich dětí za sto let, jsou formulovány na základě počítačových simulací, pokud nikoliv přímo ekovyděrači. Kdo poslouchá rádio či televizi dobře ví, že dochází k omylům v předpovědi počasí i na příští den. V době meziledové došlo k vzestupu hladiny moří o tři metry,

Generální konzulát České republiky,
169 Military Road, Dover Heights, NSW 2030
Tel: 02 9371 8877, Fax: 02 9371 9635

tedy zaručeně bez vlivu lidmi a domácím dobytkem produkovaných skleníkových plynů. Samozřejmě, za vymření tasmánského vakovlka koncem 19. století zodpovídá člověk, nejsem si jist, zda to platí i pro pravěkou megafaunu (dinosaury atd). Není to tak dávno, co se pod vlivem více než dvou set let staré malthuziánské teorie tvrdilo, že naše planeta nemůže poskytnout dostatek potravy pro všechny a že neexistuje jiný mechanismus populační regulace než války a hladomory. Části veřejnosti takové prognózy tehdy nevadily, tak jako nevadí dnes kolem ne zcela oddůvodného a vysvětleného globálního oteplování. Počasí se v minulosti vždy měnilo a bude měnit i v budoucnu. Koncentrace kysličníku uhličitého by neměla být strašákem. Klimaticko-politický fenomén je tématem naší doby.

Česká zdravotní sestra hledá práci ošetřovatelky v Sydney. Také uklidím. Dokonalá znalost angličtiny, reference. Tel. Martina 0410742003, email: cz_martina@yahoo.co.uk

checkusouttravel
Czech Republic Specialist

NOVINKY NAŠÍ KANCELÁŘE -

Denní lety s Emirates - Airbus A330-200: Dubai - Praha, od 1. 7. 2010

Kombinace China Airlines a Czech Airlines do Prahy nebo do Vídně

Podobně na Korean Airlines - osvěžující stopover v Seoulu

Informujte se o výhodných cenách již od $1700, využijte skvělé nabídky!

www.checkusouttravel.com.au
(cestování z Austrálie)
www.checkusouttravel.cz
(cestování z ČR)

E-mail: info@checkusouttravel.com.au

Tel: 1300 794 543

*Koncem roku vyšla v časopise Reflex reportáž Pavla Kováře s fotografiemi Petra Jedináka o životě stálého dopisovatele Čechoaustralana ze Západních Čech **Franka Nykla**, kterou dnes přinášíme v malé úpravě našim čtenářům.*

ŽIVOT JAKO AMERICKÁ VLAJKA

Pavel Kovář

"Letní neděle, vyhřívám se na slunci před baráky pracovního tábora ve Vykmanově u Ostrova nad Ohří. Nedaleko hrají jiní vězňové fotbálek. Když jim spadne míč na pískový pás mezi nízkým plůtkem a čtyřmetrovým plotem z ostnatého drátu, jeden hráč jde pro něj. Mávne strážnému na věži a ptá se, jestli může míč sebrat. Odpověď neslyší, tak se pro něj natáhne. Vtom se ozve dávka ze samopalu - a kluk visí mrtvý na plůtku. Vyděsíme se, prcháme do baráků, zavíráme okna i dveře..." Psal se rok 1963, bylo mu devatenáct. A ani dnes, po té dlouhé době, nevypráví LADISLAV NYKL (65) tu příhodu klidně. Přitom tenhle karlovarský tramp a písničkář, zvaný Frank, toho zažil opravdu hodně.

"Po doběhnutí na baráky se ozývalo z ampliónů, ať jdeme ven na sčítání. Nešli jsme a za chvíli bylo slyšet policejní houkání, píšťaly bachařů a příjezdy aut. Tábor byl obklíčen vojáky a členy Lidových milicí s kulomety. Byl zavražděn jeden z nás! Bezmoc a vztek námi lomcovaly po zbytek neděle, celou noc i pondělní ráno. ‚Vyjděte ven, nic se vám nestane! Kuchaři mají pro vás připravené jídlo!' znělo opakovaně z ampliónů. Pak nám oznámili, že ten den jsme v práci omluveni a střílející voják bude potrestán. Posléze slíbili, že se nikomu nic nestane, když vyjdeme po jednom ven, s rukama nad hlavou. Museli jsme, jinak by nám přišili trest za vzpouru."

Narodil se roku 1944 v Praze jako nemanželské dítě. Příjmení dostal po matce, protože jeho biologický otec byl ženatý a nechtěl se rozvést. Tím nastal první a přímo osudový zádrhel. "Když mi byly čtyři roky, matka, zdravotní sestra, odjela se mnou do Karlových Varů. Tam působil jeden z jejích bratrů, hudebník, který mě později učil v hudebce na trubku. Byli jsme chudí, bydleli v malém bytě a já s klíčem na krku byl dítě ulice. Máti dělala ve špitále, nevdala se, ale byla na mě moc hodná, a já bych tak potřeboval přísného tátu. Měl jsem dobré známky, dostal bych se na střední školu, ale potřebovali jsme peníze, tak jsem šel na zedníka."

Víc než řemeslo ho bavilo hrát v dixielandu na trubku, ale to bylo jen hobby. Pak poznal tramping, únik z reality, krátkou víkendovou volnost. Bylo jich pět, říkali si Psanci. Tohle slovo se skautskou lilií si vytetovali na zápěstí. Vedli řeči o útěku na Západ, ale netroufli si. Místo toho přestali chodit do práce a měsíc se toulali kolem Berounky. "Když jsme utratili peníze, kterých nebylo moc, prodala se kytara, pak jsme somrovali a udělali blbost - vykradli dvě chaty, ale jen konzervy a tepláky."

Hladoví a utrmácení se vrátili domů, byli zatčeni a souzeni. Z průšvihu normálně nejspíš na pokutu či důtku v učňáku, a hlavně na pár facek vznikl však monstrproces krajského formátu. Politický proces s chuligány... Režim velel mládeži plnit různé odznaky - Fučíkův či Buď připraven k práci a obraně vlasti (BPPOV). Ale tomu oni nerozuměli, místo toho trampovali. A tak byli potrestáni. "Dostali jsme deset měsíců podmínku na dva roky. Sedmnáctiletý Jarda Vaněk šel sedět hned, protože utekl z děcáku. Mě zavřeli za rok. Počkali si, až mi bude osmnáct. Vymysleli mi krádež auta a další smyšlené zločiny, takže jsem dostal tři roky natvrdo."

Stalo se v létě 1961 a u soudu zazněly formulace oné doby, že "jako organizovaná skupina úmyslně rozvraceli socialistické soužití". Co jiného s trampy, co obdivují Ameriku a mluví o útěku na Západ, než je zavřít.

Čtyři měsíce vazby ve Vykmanově, zemědělský pracovní tábor v Sýrovicích, věznice v Borech a vězeňská nemocnice v Ostrově nad Ohří. Čtyři štace, na něž nezapomene. Nejvíc zabrat dostal v Sýrovicích u Podbořan při výkopu meliorací ve zmrzlé půdě. Chatrné oblečení, hlad, za dva týdny mu omrzly prsty na rukou i na nohou. "Na jaře nás vozili na jednocení řepy. S motykami v rojnici, konec pole v nedohlednu, střeženi ozbrojenými bachaři. Kdo zůstával pozadu, šel na noc do izolace, do díry, jak se říkalo. V noci místo spánku škrábal brambory. K jídlu byla v díře po celodenní práci jen melta a kousek chleba. Když jsem byl na pokraji sil, dostal mě z díry kulturní referent, jistý nadporučík. Hrál jsem dobře na trubku, potřeboval mě do táborové kapely. Tím mi zachránil život."

V Sýrovicích uviděl zblízka další tragédii. Mezi mukly byl major Stiglitz, západní pilot, za války sestřelený Němci. Po válečných zraněních špatně chodil a nedokázal plnit normy. "Byl proto věčně v díře, až se pokusil o útěk. Chtěl spáchat sebevraždu, aby ukončil to utrpení. Musel vědět, že nemá šanci utéct. Bachaři ho chytli a do krve zmlátili. Připoutaný pak stál čtyři dny u brány, aby ho všichni viděli. Nesmělo se mu dát ani napít... Pátý den ráno už tam nebyl. Jak skončil, jsme se nikdy nedozvěděli."

Ze Sýrovic putoval Ladislav Nykl do věznice v Plzni-Borech. Tady po uplynutí půlky trestu žádal o podmínečné propuštění. Komise, která o tom rozhodovala, mu však oznámila, že jeho dosavadní trest nesplnil výchovný účinek. A přidala i další pádný argument - vyjádření tzv. uličního výboru v místě bydliště, v karlovarské Bulharské ulici. V něm stálo doslova: Delikvent má sklony k západní módě a západní kultuře, výstředně se chová a výstředně se obléká. Proto si nepřejeme, aby se vrátil domů před skončením výkonu trestu. Pamětníci vědí, že v uličních výborech si notovaly převážně zlé babizny, většinou zanícené členky KSČ, domovnice a drbny, jež v praxi prováděly stranickou politiku.

Kvůli onemocnění srdce strávil konec trestu ve vězeňské nemocnici v Ostrově nad Ohří. Poznal tu zdravotní sestřičku a po propuštění si ji vzal. K zedničině se ze zdravotních důvodů nevrátil a po kursu nižšího zdravotního pracovníka nastoupil do nemocnice. O víkendech se opět vrátil k trampingu. Zpočátku byl samotář, ale pak ho přijal karlovarský camp Arizona, kde pak dělal hlavního sheriffa Spojených karlovarských osad. A protože měl rád country a trampskou muziku, založil kapelu Pekelníci Karlovy Vary. Začal skládat písničky a dohánět vězením zameškané nejhezčí roky mládí.

V lednu roku 1970 trampové uspořádali panychidu za Jana Palacha a Jana Zajíce. "Dvacet se nás sešlo u Bečova, připravili jsme hranici, zapálili ji, zazpívali hymnu, drželi minutu ticha, zpívali Krylovy písničky a vyprávěli si historky z počátku ruské okupace. Pak jsme vlezli do blízkého polorozpadlého mlýna a rozdělali oheň ve starých kamínkách. Náhle se však do zabedněných oken opřely zvenčí reflektory, hlas z megafonu vyzýval, ať vyjdeme ven. Esenbáci nás nacpali do aut a vyslýchali v Sokolově, Varech i Bečově. Podle domluvy jsme tvrdili, že slezina nemá s politikou nic společného, že jsme se chtěli jen

Muzeum českého a slovenského exilu 20.stol., Štefánikova 22
Brno 602 00, Email: muzeumexil@muzeumexil.cz

ohřát a zazpívat si. Druhý den nás pustili, ale stejně nám nevěřili. Někdo nás udal."

Kdo to byl, to Ladislav Nykl dnes ví, ale nechce jmenovat. "Takových bylo tehdy dost jak mezi trampy, tak v celé zemi. Esenbáci měli zprávy takřka o každém místě i datu potlachu. Nadporučík Kroupa z Bečova měl naši kartotéku - jména, přezdívky i fotky. Chlubil se, že často ví o slezinách dříve než my. Režimu nebezpečné trampské hnutí bylo fízly protkáno."

Když vznikla Charta 77 a Rudé právo o ní psalo nekonečný seriál, dostal se mu v ostrovské nemocnici do ruky její text. Dva měsíce jej přepisoval na stroji při nočních ošetřovatelských službách na interně: vždy originál plus pět kopií. "Rozdával jsem je známým, aby věděli, proti čemu hlasují na schůzích. Ale pak stačila neopatrnost, jedna sestra text našla, řekla o tom manželovi, státnímu zaměstnanci, bachařovi, a spustila se mašinérie. Několikrát mě vyslýchala StB, chtěla znát, zda se stýkám s chartisty v Praze a které znám. Já ale nikoho neznal, podepsanou Chartu 77 jsem pouze předal známému z Prahy a o něm jsem nemluvil. Estébáci navrhovali, ať se vystěhuju ze země, že takové lidi nechtějí mít v zátylku. Odmítl jsem a uslyšel, že mi život znechutí. A to se stalo. Z nemocnice jsem byl vyhozen, načež jsem nemohl dostat práci v celém karlovarském okrese. Uchytil jsem se až jako myč nádobí v hospodě, ale i tam na mne StB nasadila agenta."

Režim se mstil i tím, že kapela Pekelníci nesměla vystupovat na veřejnosti. Tramping mu však nikdo zakázat nemohl. Jenomže mýt nádobí - to nebyla práce pro živitele rodiny, a tak si našel místo v sousedním sokolovském okrese: národní podnik Chodos v Chodově potřeboval dělníky; přeškolil se na jeřábníka a zámečníka. "Měl jsem štěstí, než z okresu do okresu přešly mé papíry, dělal jsem v Chodosu už tři měsíce, takže mě nemohli bez udání důvodu propustit. Nakonec jsem tam vydržel jedenáct let. Až do listopadového převratu."

Když se v roce 1989 komunistický režim zhroutil, chtěl se v Chodosu zapojit v továrním Občanském fóru, ale neuspěl. "Řekli mi, že když nejsem v KSČ a ani v ROH, nemám do čeho mluvit... Kdyby to nebylo tak smutné, musel bych se tomu dodnes smát. V Občanském fóru města to naštěstí bylo jiné. Pak jsem pomáhal při obnovení organizace Junáka v Chodově a taky jsem požádal o občanskou i politickou rehabilitaci, abych se mohl vrátit k práci ve špitálu," říká a ukazuje dopis z OÚNZ Karlovy Vary. Na zažloutlém papíru lze číst mj.: Bývalý ředitel nemocnice jednal prokazatelně pod nátlakem StB, která trvala na okamžitém rozvázání pracovního poměru s Vámi. Celá tato perzekuce vedla nepochybně k podstatné újmě morální, materiální i zdravotní... Za toto bezpráví, jímž jste byl v minulosti postižen, se Vám omlouváme a předpokládáme, že se Vám tímto dostává morálního zadostiučinění.

Dopis podepsal v říjnu 1990 předseda rehabilitační komise OÚNZ. Poté se Ladislav Nykl vrátil do nemocnice. Pracoval tu však pouze dva roky, déle mu to nedovolilo nemocné srdce. "Postupně jsem absolvoval čtyři operace, mezitím jsem mohl dělat jen vrátného, ale to mi dlouho nevydrželo. Od loňska, kdy mému srdci pomáhá kardiostimulátor, si musím odepřít i úplně nenáročné výšlapy za kamarády do osad. Těžko je vydejchávám," stručně se dostává k dnešku.

Sedíme v panelákovém 1+1 na sídlišti v Chodově, který víc připomíná redakci než byt. Tady začal Ladislav Nykl před osmnácti lety vydávat trampský časopis Stopař: tehdy samozřejmě v papírové, ale dnes už jen v elektronické verzi. "Takhle jej mohou snadněji číst kamarádi doma i ve světě, v USA či Austrálii," říká šéfredaktor i vydavatel. Na stěně pokoje nad počítačem a tiskárnou visí obálky jeho knih. Zatím jich napsal šestnáct. O Buffalo Billovi, Annie Oakleyové, Ponny Expressu, o historii Texas Rangers, o dějinách prostituce na Divokém západě. Za zmínku stojí Historie Západočeského kraje (1918-1948) nebo Bible trampská. O českém trampingu, jeho vzniku i současnosti by mohl přednášet. Od sedmdesátých let o něm napsal stovky článků. Tohle hobby mu dodávalo po celou dobu minulého režimu tu největší možnou radost ze života. "V dnešní době - a díky Bohu za ni - se ale tramping rozdělil. Někdo zůstal tramp, další je Indián či traper, jiný jezdí v kovbojském s Ponny Expresem. Do chat v osadách pronikla televize," povzdechne si.

Ale jako by si uvědomil, že realitu je nutné brát se vším všudy, pokračuje: "Můj život je pestrý jako americká vlajka. Má matka ošetřovala při pražské revoluci vlasovce, můj otec, kterého jsem vyhledal v pětadvaceti letech, dostal vyznamenání za boj na pražských barikádách. Strýc, sochař Antonín Nykl, se podílel na výstavbě Stalinova pomníku. Já jsem tramp, a až jednou z tohoto světa odejdu, nezůstane po mně jen prázdná židle, ale přinejmenším tenhle časopis Stopař a něco písniček i textů o historii trampingu. Teď zrovna pomáhám budovat trampské muzeum."

Tři nové české filmy o nedávném dávnu

Barbara Semenov

Koncem minulého roku se v kinech objevily tři nové české filmy – každý jiný a přesto mluvily společnou řečí. A všechny tři byly pro změnu dobré. Společná rovina, ve které se nesly jejich příběhy, byla nedávná, dost nehezká minulost našeho národa. Toto téma bylo v uplynulých dvaceti letech svobody projevu často obcházeno. Okupace osmašedesátého roku se dotkly snad jen letmo filmy „Pelíšky“ a „Rebelové“, první skutečnou připomínkou byl až v roce 2008 film „Anglické jahody“, o kterém jsem psala v Čechoaustralanovi v únoru loňského roku. Podobně nebyla u současných českých kinematografů ani příliš populární léta padesátá s výjimkou politického scifi thrilleru „Klíček“, natož pak návrat do doby protektorátu. Toho jsme byli naposledy svědky u Menzelova „Jak jsem obsluhoval anglického krále“ z roku 2006.

Nový film **PROTEKTOR** Marka Najbrta nemá ve svém názvu na mysli ani tak říšského protektora Čech a Moravy Reinharda Heydricha, ačkoli události okolo atentátu představují ve filmu dramatický vrchol vyprávění. Protektorem ve smyslu ochránce je míněn hlavní hrdina Emil Vrbata (herecky kvalitně ztvárněný méně známým hercem Markem Danielem), který se snaží chránit svou židovskou manželku Hanu (též málo známá, až magicky fotogenická Jana Plodková) před krutostmi nacistického režimu. Před válkou je Emil Vrbata řadovým pracovníkem Českého rozhlasu, zatímco jeho atraktivní manželka Hana si užívá slávy jako stoupající filmová hvězda, což jejich vztahu neprospívá, neboť Emil je žárlivec a nesnese, že se kolem jeho pohledné partnerky točí spousta mužů. Jakmile ale na československou půdu vstoupí nacistická vojska, vše je rázem jinak. Hana jako židovka má zakázáno hrát ve filmech, končí její hvězdná kariéra, musí být zavřená v bytě, zatímco z Emila se stává hlavní hlasatel a aby ochránil svou manželku, musí pokorně sloužit režimu a hlásat německou propagandu. Ocitá se mezi mlýnskými koly nacismu, pro bezpečnost svou i své manželky je nucen stále více slevovat z morálních hodnot, je pod stále větším tlakem a navíc nachází jisté zvrácené zalíbení v úloze protektora své manželky, kdy má konečně šanci řídit její život. Je jasné, že žádné manželství v takto vypjatých podmínkách nemůže přežít, zvláště když jsou oba manželé výraznými individualitami. Film se zaměřuje především na vývoj tohoto manželství a ukazuje, kam až je člověk schopen zajít v krajních situacích.

Od takto silného příběhu by divák očekával tedy oskarový materiál, nicméně film vyniká spíš složkou stylového ztvárnění na úkor dramatičnosti děje. Autorům filmu se podařilo navodit správnou dobovou atmosféru, do jejího obrazu zapadá i „film ve filmu“, když se Hana účastní zkušební projekce svého nejnovějšího filmu. Tvůrci jej umně natočili tak, že vypadá, jakoby opravdu vznikl ve 30. letech. Dialogy však často pokulhávají, hlavní postava sice není na rozdíl od ostatních hrdinů ani černá ani bílá, je nám přesto jaksi nesympatická od začátku do konce trvání filmu. V závěru se nezdá, že by byl hrdina, kterému již tak nikterak nefandíme, donucen silou okolností ke ztrátě všech morálních kvalit, ale že byl v podstatě vždy charakterem nevalným. Film končí nekončí, některým divákům se zdá být závěr filmu dojemný, jiné nechává bez emocí.

Zato film **TŘI SEZÓNY V PEKLE**, - tím je míněno zoufalé a neutěšené období tří poválečných let, končí zdánlivě malou leč silně citovou katarzí, která alespoň částečně smývá pocit hrůzy z časů prvních obětí totalitní komunistické zvůle. Tento film je prvotinou Tomáše Mašína, dokonce prý snad příbuzného bratří Mašínů. Světově ceněný tvůrce reklam si na svou celovečerní režijní prvotinu počkal až po čtyřicítce a natočil film, kde jsou tvar i obsah na výši, a přitom v rovnováze.

O filmu, který si podle něj může každý vykládat po svém, tedy chápat jej jako film o milostném vztahu nebo o nástupu komunismu v celé jeho zrůdnosti, režisér říká: - „Každý ten výklad je správný. Pro mne je ten film o nějaké vzpouře, i vůči věcem, které se nám předkládají jako předem dané a neměnné. Převažuje pro mne milostné drama, víc než to drama politické... Ta politika se milenců bezprostředně dotkne. Jedinců výjimečného typu, ne jakoby obyčejných lidí. Jsou to umělci, on je navíc marxista, na začátku v podstatě spratek, který to ještě dává demonstrativně najevo. Tak se mi zdál zajímavý ten motiv, že ta ideologie, které on propadl, mu nakonec dá přes hubu... A o to je to zajímavější, že se to děje dva tři roky po válce, kdy všichni věřili, že bude líp, že konečně budeme moci volně dýchat. A komunisti začnou ničit to, co nestačili zničit nacisti.“

Jako všechny české filmy, i tento se mnou zhlédla má jednadvacetiletá dcera narozená a vychovaná v Austrálii, pro kterou je pochopitelně tato tematika stejně tak jako pro koholiv, kdo neví, jak to tehdy u nás chodilo, naprosto cizí. Přesto se jí film líbil.

ČESKÝ DIALOG
objednávejte na adrese strizovska@seznam.cz
v Austrálii k objednání také na adrese Jana Růžička
82 Cardwel Str., Arakoon, NSW 2431
e-mail: Ruzickajana@yahoo.com.au

Je vysoce umělecký, s bezchybnými hereckými projevy, exceluje zde Martin Huba; na představitele hlavní role, mladého herce Kryštofa Hádka si musí divák chvíli zvykat. Osobitá kamera, hudba a výprava pracují nevtíravě jedna pro druhou, bez sólistických exhibicí a stejně vyrovnaně, ať jde o scény akční nebo poetické. Žádná ze složek se neschovává za alternativu či generační úlet. „Tři sezóny v pekle“ skutečně mluví ke každému, kdo jim chce naslouchat, nehledě na věk ani národnost. Jako takové jsou zřejmě nejlepším českým filmem loňského roku a budou pravděpodobně vhodným kandidátem na mezinárodní oskarové klání.

Osobně hodnotím tento film kladně i z důvodů jeho poselství pro nové generace. Už jsem o tom psala v souvislosti s recenzí fimu „Klíček“. Vzpomínám, jak nám jako dětem školou povinným byly tehdejší kinematografií soustavně předkládány filmy s válečnou tématikou. Ačkoli jsme sami neprožili nacistické hrůzy, věděli jsme, že válka se nesmí nikdy opakovat. Snad tedy podobně pochopí i dnešní mládež díky filmům, jako jsou právě „Tři sezóny v pekle“, co ještě se nesmí nikdy opakovat.

Název třetího filmu **ZEMSKÝ RÁJ TO NA POHLED** napovídá o jeho provinčnosti. Navzdory tomu a nebo právě díky tomu se mi však i tento film líbil. Mrazivou komedii ze sedmdesátých let natočila zkušená režisérka Irena Pavlásková podle scénáře Terezy Boučkové. Autorka inspirovaná svým vlastním dospíváním v disidentské komunitě tvrdí, jak jinak, že veškerá podobnost se skutečnými osobami je čistě náhodná. Postava otce ve filmu se může a nemusí podobat jejímu otci, spisovateli Pavlu Kohoutovi, roztomilý disident v podání Ondřeje Vetchého Jan Pavel může a nemusí být Václav Havel. Mnozí kritici se nechali slyšet, že film je špatným svědectvím dalšího temného období naší země. Zapomínají však, že tento film si nečinil stejné aspirace jako „Protektor“ či „Tři sezóny v pekle“. Jeho cílem bylo spíš pobavit humorem, ironií a nadsázkou, díky kterým se mohlo dařit českému intelektuálnímu disentu přežívat neutěšenou dobu. Film prezentuje disent jako bohémský svět, přesto je však víc než jasné, že se nejednalo o jeden velký flám. Byl to nepochybně život plný stresu, neustálého strachu, čekání, skrývání... není tak divu, že na společných schůzkách se popíjelo a pouštěla uzda zábranám. Byla to vlastně komunita, která žila sama pro sebe, nechtěla ostatní kompromitovat, zatahovat je do nebezpečného politického odboje. Statečně přeživala mnohdy právě díky tomu úsměvu na rtech. Úchylnost totalitního - „normalizovaného“ státu je z filmu patrna i tak.

Jednou z nejnáročnějších a nejdražších scén celého filmu byla ta v samotném úvodu příběhu z noci 21. srpna 1968 natáčená na pražském náměstí Jana Palacha. Kvůli ní se musela zastavit tramvajová doprava, Hrad ztlumil osvětlení, aby odpovídal svému tehdejšímu vzhledu, kluby vojenské historie dovezly dobovou techniku a přihlížející lidé se přiznávali, že na ně doba okupace znovu dýchla. Podobně dýchne i čas normalizace na každého, kdo jej v republice zažil. Emigrantů, kteří odešli až v této době, kdy ilegální opuštění vlasti bylo daleko těžší než bezprostředně po srpnové okupaci, je ve světě daleko méně. Mají však největší porozumění s tehdejší nezáviděníhodnou situací všech těch, kteří se k podobnému kroku neodhodlali či odhodlat z jakýchkoliv pádných důvodů nemohli.

EXCLUSIVE Bohemia
HAND MADE CRYSTAL

Český ručně broušený olovnatý křišťál

dekory lehké - jednodušší, i bohaté; klasické a moderní - dle představ a přání našich zákazníků

www.bohemia-exclusive.cz

V katalogu naleznete rozsáhlý sortiment tvarů a velikostí. Nechte se inspirovat výběrem z více než 300 možností. Každý výrobek je originálem.
Objednávky přijímáme faxem nebo e-mailem.
Rádi vás také přivítáme v naší nové dílně na Vysočině na adrese Chlum 173, 582 35 Lučice.

Tel.: +420 569 489 512, Fax: +420 569 432 385, Mobil: +420 602 192 784
E-mail: info@bohemia-exclusive.cz

Jsem 42 roků mladý muž, nikdy jsem nebyl ženatý a rád bych se seznámil s upřímnou paní nebo slečnou. Jestliže se nějaká najde, tak ať mi napíše na adresu 14 Argyle Way, Taylors Hill, VIC 3037 nebo zavolá na 0414 363 757. Jmenuji se Ivan.

Ponaučení z chudoby a bohatství

Glosa Milana Dubského

Dávat a zahrnovat vlastní děti příliš velkým přepychem je škodlivé a ne příliš rozumné. Takové děti se narodily do tohoto světa do lůna bohaté rodiny bez svého přičinění, na rozdíl od těch, co se narodily v chatrčích chudáků a nebohatých rodin. V právech a povinnostech jsou si rovny, ale bohatství jedněch vychyluje váhy rovnováhy, problematizuje a rozděluje svět. Protože dědit lze peníze a majetky, ale ne talent, schopnosti, pracovitost a skromnost.

I proto možná příroda a zatím nepoznané zákonitosti některých nepříliš častých jevů vedou některé z přebohatých lidí k filantropii. Když jsou někteří lidé tak bohatí, že už je pro ně takřka nesmyslné usilovat o ještě větší bohatství, napadá je někdy myšlenka a úmysl, část tohoto bohatství rozdávat potřebnějším, strádajícím či je dát na něco užitečného a smysluplného. Napadlo mne to, když jsem se seznámil s čísly o soukromé filantropii v USA. Někteří z těchto lidí, které je možno zařadit do výše popsané množiny, dávají 300 miliard amerických dolarů ročně na filantropické účely. Je to největší objem peněz na tyto účely ve světě, který činí 1,67% HDP USA. V Británii činí 0,73%. Francouzi jsou skromnější, nicméně se podílí 0,14% na HDP Francie. Je to jakýsi charitativní kapitalismus. Povědomí veřejnosti o takové filantropii je nízké a málo rozšířené.

Existují ale také „socialistické“ tendence dávat a rozdělovat peníze a bohatství, které však bylo vytvořeno společně. Jde o bohatství státní, které vybere stát na daních, z titulu moci, zákonů a nařízení. Rozdíl mezi výše popsanou soukromou filantropií a mecenášskou rolí státu je v tom, že tito „osvícení“ bohatí to dávají ze svého, zatímco stát nebo jeho vládnoucí strany a politikové u moci to dávají a rozdělují ne ze svého, ale společného, z toho co patří všem.

I to je někdy záslužné, pokud toto rozdělování, spíše přerozdělování, směřuje k potřebným a na smysluplné projekty a ne do kapes šibalů, lobistů, klientelistů, jejichž činnost je založená na protekci, konexích a rozhodnutích v zákulisí uvnitř struktur politické moci. I zde je možno vidět, jak se svět a společnost změnila. Jak by ne. Změna je jediná věčná, zatímco všechno ostatní se mění…

Zatímco se dříve bohatství rozmnožovalo tvrdou, usilovnou, hodnototvornou prací, ne, že by se to dnes někde ještě nedělo, ne však tak často, tj. výrobou užitečných předmětů, stavěním silnic, bytů, domů, nových továren, dálnic, železničních tratí apod., tak dnes bohatství té ne zcela přínosné malé menšiny vzniká ve finančnictví, bankách, neoprávněným zpoplatňováním služeb, spekulací,... kde se opravdové užitné hodnoty nevytvářejí. Malý příklad. České banky snížily potichu úrokové sazby vkladů poté, co Česká národní banka snížila v polovině prosince loňského roku základní sazby na rekordní minimum. Za loňský rok vyúčtovaly banky v tuzemsku na poplatcích svým klientům více jak 47 miliard korun. To je ono nehodnototvorně rozmnožované bohatství, o němž píši.

Mezi bohatými jsou ovšem také rozdíly. Někteří přesto, že jsou bohatí, stále pracují. Střídmě jedí,většinou nejsou otylí, oblékají se normálně, zatímco druhá část této bohaté menšinové množiny, jak nám ji popisuje a ukazuje bulvární tisk a televize, se koupe v šampaňském, snídá kaviár, jí polévku ze žraloků a chodí v oblecích ne zcela praktických, nýbrž v monstrózních nesmyslech. Vyprazdňuje se na zlatých mísách, v obouvátkách má hodinky, mobily s diamanty... A to hlavně proto, aby těm druhým, stejně či méně bohatým, ale jim podobným, ukazovala, že mají lepší záchod, dražší postel, nejvyšší mrakodrap. Aby vzbuzovali jejich závist a hecovali je. Nasypali jim písek do očí a odřeli už tak nahluchlé uši.

Mohou z toho popsaného plynout některá ponaučení. Ne pravidla a už vůbec ne nařízení a zákony. Ne všichni bohatí byli a jsou zloději, podfukáři a šibalové. Ne všichni chudí jsou pracovití a poctivci. Ne každý stát, který je příliš štědrý a rozdávavý, je dobrý. To pouze političtí šíbři a lídři se chtějí na své popularitě dostat k onomu rozdělování, při kterém si nadělí nejvíce sobě a svým přítelíčkům. Bylo by dobré, kdyby lidé umírali nepříliš bohatí. A když už opravdu bohatí jsou, tak by měli při svém odchodu dát toto bohatství na smysluplné účely, spravedlivou a rozumnou činnost.

Článek byl otištěn ve spolupráci s internetovými stránkami www.czechfolks.com/plus/

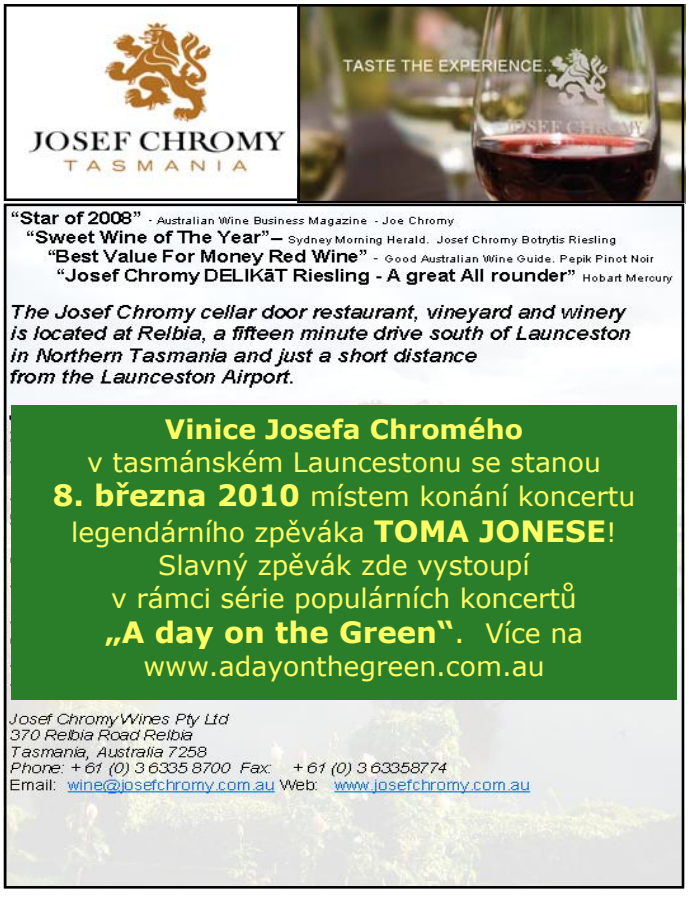

www.leadersmagazine.cz LEADERS

Česko je 24. nejlepší zemí k životu, předstihlo i Británii

Nejlepší je žít ve Francii. K tomuto závěru dospěl server internationalliving.com, který se zabývá kvalitou života v různých zemích světa. Česko se mezi 194 hodnocenými státy umístilo na 24. pozici. Austrálie ovšem na 2. místě!
Server při sestavování žebříčku zohlednil faktory, jako jsou ceny, kulturní vyžití, stav infrastruktury, zdravotní péče, občanská svoboda, bezpečnost a životní prostředí. V první pětce se po Francii a Austrálii umístilo Švýcarsko, Německo a Nový Zéland. Spojené státy jsou sedmé. Přišly s Itálií – jako jediné v první desítce – o body za stav svobody v zemi.

Žebříček nejlepších míst pro život

1 Francie
2 Austrálie
3 Švýcarsko
4 Německo
5 Nový Zéland
6 Lucembursko
7 Spojené státy
8 Belgie
9 Kanada
10 Itálie

24 Česká republika
25 Velká Británie
35 Polsko
43 Slovensko

Internationalliving.com v ČR ocenil plným počtem bodů svobodu a bezpečnost. Naopak stav ekonomiky hodnotil kriticky. Až za Českem se hlavně kvůli vysokým cenám umístily například Británie, Švédsko či Monako. Slovensko skončilo na 43. místě.

Diamond Plating Co. Pty. Ltd.

Manufacturers of Precision Industrial Diamond Tools.

14 SHEARSON CRESCENT
MENTONE VIC 3194
PHONE: 9584 5566
FAX: 9583 9339

PROČ JSEM ČECH A NE AUSTRALAN

Zdeněk Práchynský

Tak jsem se dneska ráno, zaplaťpánbůh, zase probudil. Tradičně. Zmuchlanej jak papír od prorostlýho bůčku, očička zalepený po bujarých snech plných erotiky a pronásledování kohokoliv, deka někde skoro na zemi a trenky na půl žerdi. Prostě ráno jako každý jiný. Digitální budík Elektronika ruský, vlastně sovětský provenience (němý výkřik nejmodernější technologie RVHP před 25 lety), mi skoro slepým zeleným displejem ukazuje něco mezi půlnocí a polednem. Jo, to byl tenkrát kšeft!

Zašel jsem v Mimoni „na jedno orosený“. K mýmu stolu přišel častej návštěvník, důstojník Rudý armády a jeho pucflek s batohem plným úžasnejch věcí. Rádia, digitální hodinky a budíky, super elektronický hry „Nu pagadi, zajac“, ve který jste do košíku chytali vajíčka, který na vás házel zlej vlk… no prostě supermarket jak vyšitej. Slovo dalo slovo a já za dvě stovky hrdě třímal novej, krásnej, dřevěnej budík se zeleným displejem a návodem v azbuce...

Posadil jsem se - i když fakt nerad - na posteli a mnul si oči, abych odkulil ospalky. Kolikátýho vlastně dneska je? Posunul jsem na nočním stolku poloprázdnou flašku se zbytkem zvětralýho piva na stranu a podíval se na kalendář. Hmmm, už 7. ledna. To to letí, pane! Tejden z Novýho roku za náma. A co je vlasně novýho? Topolánek pořád ještě „už“ není premiér, Lucie Bílá pořád ještě „už zase“ nemá chlapa, státní rozpočet je zase vo pořádnej fous víc v průšvihu... blablabla... Vlastně jó! Máme nový daně, co na tom, že vyšší? A taky máme novou spotřební daň na benzín, naftu, alkohol, cigára a co na tom, že vyšší? Máme se rádi a hlavně – Česko je 24. nejlepší zemí na světě k životu! Dokonce jsme předstihli Velkou Británii! Hurááá!

Zatřepu hlavou a uklidňuju rozvířený myšlenky, který mi pomalu, ale jistě vykukujou i z uší. Znovu se podívám na kalendář a vytřeštím oči! Kterej ignorant může dát v lednu do kalendáře pro Čechy fotku pláže?! To je normálně k vzteku! Při pohledu z okna se naštvu ještě víc, protože padá sníh, na silnici břečka a chodník jeden led. Chudáci silničáři jsou zaskočeni nenadálou třícentimetrovou sněhovou kalamitou, která se, mrcha jedna, drží už skoro tejden a chodníky podle novýho zákona uklízí cedule „V zimě se neudržuje“. Jojo, je to tak. Naši zákonodárci konečně rozhodli, že chodníky před domy má uklízet obec, protože jsou na pozemcích obce. A pro jistotu přidali i paragraf, že pokud to obec z jakýhokoliv důvodu nezvládá, musí neudržovaný místo viditelně označit. Takže - hádej člověče, - uvidíš víc lidí s lopatami a hrably na sníh, nebo cedulek?

Znechuceně se podívám na fotku pláže a s kalendářem v ruce si zase lehám na postel. Dívám se na fotku pláže a popis „Bondi Beach, Austrálie“. Jó Australani – ty se maj! Pohodička, sluníčko, pěkný holky v bikinách, klokani… co jim schází? Bodejť by neměli takový plavce, jako je ten, jak se jmenuje, Thorp nebo tak nějak, když maj kolem sebe jenom vodu? Vylezeš z baráku a jsi na pláži!

Leden v Čechách

Zavírám oči a sním... Slunce by mě jakoby zahřívalo zevnitř, před očima se mi míhají obrázky z Austrálie, který si pamatuju, že jsem někde viděl. Opera v Sydney, rušný ulice Melbourne, klokan hopsá přes silnici rovnou jako pravítko, klokan hopsá kolem farmy, tasmánský čert, klokan Skipy...

Sakra! Copak o Austrálii nevím víc, než že tam jsou klokani, Opera, plavec, kterej už stejně neplave a nějakej čert, kterýho stejně nikdo neviděl? Vyděšeně jsem se postavil a rázuju po pokoji. Vzpomeň si, vzpomeň si! Jo ještě vím, že tam prej žije dost lidí z Čech, Moravy a Slovenska. Ty brďo, to je odvaha, přestěhovat se takovou dálku! Proč šli zrovna tam? Je mi jasný, že hodně z nich tam šlo právě třeba za těma klokanama, protože komunisti nám je ukázali akorát tak v ZOO a prostě holt je chtěli vidět na vlastní voči. Blbost! Ty důvody byly určitě jiný. Ale stejně... Nedá mi to, sedám si k počítači a do gůglu píšu „Austrálie“. Pane jo – přes 3 miliony odkazů. Kulím oči a tuším, že mě čeká dlouhej den. Pro jistotu si otvírám pivko a rovnou vařím i pořádně silný kafe. Klikám a klikám a klikám...

Dozvídám se, že je Austrálie královstvím s královnou Alžbětou, dokonce už druhou, čtu o značných zásobách všeho možnýho, včetně stříbra a zlata. Ahá, tak proto tam Češi tak rádi jezdí, aby se tam usadili a není jich tam málo – přes 26 tisíc. Nebo, že by to bylo za úžasnou přírodou a mořem, kde je i ten nejkrásnější korálovej útes na světě? Čtu, prohlížím a přemejšlím... Proč tam jsou oni a ne já? Co hledají v zemi, kde je všechno úplně jinak, než v naší malý, ale příjemně „zaprděný“ zemičce? Nejspíš asi proto, že se k nim lidi a královna chovají líp než závistiví sousedi a totáč, kterej poznamenal mraky lidskejch osudů. Proto tu nechali majetek, rodiny, vzpomínky i lásky. Akorát, že nešli „za kopečky“, ale za hodně velkou vodu.

A já už vím, proč jsem Čech a ne Australan. Asi bych nikdy nenašel tolik odvahy, a navíc - já vlastně neumím plavat a – rychle by mi zteplalo pivo! A taky by vám nikdo, milí čtenáři, nemoh napsat, že vlastně v Čechách nemá kdo uklízet chodníky od sněhu. No nic, povytáhnu trenky, rukou přejedu třídenní strniště na tváři a otevřu si dalšího lahváče. Jo a pokud budete chtít, můžete mi na prachynsky@centrum.cz napsat, o čem byste si třeba rádi v příštím čísle přečetli. Zdraví vás ČechoČech Zdenda.

Zajímavou zprávu a odkaz nám poslal krajan z Rakouska Rudla Cainer:-

Největší panoramatická fotka na světa zobrazuje krásy Prahy kolem dokola. Česká republika se může pochlubit dalším světovým unikátem. Americký fotograf Jeffrey Martin, který žije od roku 1999 v Česku, totiž letos v říjnu vytvořil vPraze největší sférickou panoramatickou fotografii na planetě, jež zobrazuje podrobně krásy celého hlavního města v rozsahu 360°. Celý projekt vznikal pomocí obyčejné digitální zrcadlovky s objektivem disponujícím ohniskem 200mm. Jeffrey Martin jednoduše vystoupal na žižkovský televizní vysílač, odkud vytvořil stovky snímků zachycujících celou Prahu kolem dokola v co nejvyšším rozlišení. Focení trvalo celé hodiny, a tak si můžete všimnout toho, že na jedné straně Prahy je už trochu větší tma než jinde. Daleko pracnější bylo poté ale všechny fotografie v počítači jednu po druhé pospojovat, aby dohromady vytvořily věrný obraz Prahy. Práci Martin dokončil po několika týdnech letos v prosinci a finální podobu největší sférické panoramatické fotografie umístil na server 360cities.net. Snímek má rozlišení 192 000 x 96 000 obrazových bodů. Pokud byste se jej pokusili vytisknout ve fotografické kvalitě na papír, byl by dlouhý přibližně 16 metrů. Kvalita fotografie je tak vysoká, že po přiblížení si klidně můžete prohlédnout, kdo zrovna při vytváření snímku venčil psa, nebo přecházel silnici mimo přechod. Přímo na webu si je možné panoramatickou fotografii prohlédnout kolem dokola buď pomocí myši, nebo prostřednictvím šipek na klávesnici. Největší sférickou panoramatickou fotografii na světě se záběrem Prahy si můžete prohlédnout na http://www.360cities.net/prague-18-gigapixels

GOLDEN PRAGUE EVENTS s.r.o.

Golden Prague Events, s.r.o. - DMC agentura (Destination Management Company) založená v roce 1990 Gabrielou Rothovou vám nabízí „full service“ při plánování a organizaci různých firemních akcí, které se konají v Praze a České republice.
Vypracujeme nabídku pro vaši konferenci, školení, prezentaci nových produktů, incentivní cesty pro vaše zaměstnance nebo vaši rodinnou oslavu.

Golden Prague Events, s.r.o.
Vlašská 12/356, CZ-118 00 Praha 1 - Malá Strana
Tel.: +420 736 536 028, Fax: +420 226 013 153
E-mail: info@golden-prague.cz, www: www.golden-prague.cz

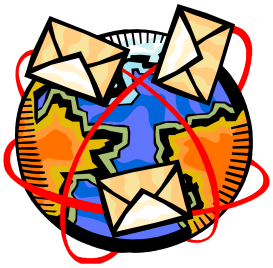

ODTUD A ODJINUD

♠ Co bude za sto let, patří do sci-fi, prohlásil v novoročním projevu prezident Václav Klaus a vyzval občany, aby se uskromnili, současně je vyzval, aby v letošních volbách přispěli k vytvoření silné vlády. Nedávno založený levicový server *denikreferendum* v předstihu uveřejnil na internetu Klausův "projev", ukázalo se, že šlo o podvrh a pokus Klause zesměšnit. Domnívám se, že to bylo neomluvitelně hrubé porušení novinářské etiky. Šéfredaktor *deníkureferendum* se nakonec s omluvou přiznal. Belgický, anglicky publikující týdeník The Bulletin uvedl: „Prezident Klaus byl trvalým, nepřijemným a užitečným připomenutím, že s menšími zeměmi se nevyplácí zahrávat,... Klaus dokázal, že Evropa je seskupení 27 států a nikoliv jen tří, tj. Německa, Francie a Velké Britanie." Klaus byl zvolen osobností Evropské unie roku 2009.

♠ Jan Novák (nar. 1953) s rodiči v roce 1969 emigroval do USA, v roce 1983 debutoval u Škvoreckých v Torontu povídkovou knihou *Striptease Chicago.* Od té doby napsal řadu knih, mezi jinými úspěšné vyprávění o bratrech Mašínech a jejich prostřílení se na Západ. Nyní vycházejí Novákovy rozhovory *Za vodou* s režisérem Milošem Formanem, fotografem Antonínem Kratochvílem, šachistou Lubomírem Kaválkem, hokejistou Dominikem Haškem a dalšími Čechy žijícími v Americe.

♠ Pražské noviny iDNES uveřejnily v listopadu m.r. zprávu nadepsanou *Pitrův uprchlý společník pronikl v Austrálii do čela české komunity.* Šlo o podnikatele Vratislava Romanovského odsouzeného v r. 2007 k šestiletému vězeňskému trestu. Uprchl do Melbourne, žil v českém Domově a v říjnu minulého roku byl zvolen místostarostou melbournského Sokola. Po těchto volbách odletěl do Evropy a byl na letišti ve Frankfurtu zatčen na požádání České republiky.

♠ V jednom z čísel Čechoaustralana jsme již před dvěma lety četli recenzi na knížku *Hana´s Suitcase,* židovské děvčátko z Nového Města na Moravě zahynulo v koncentračním táboře a její kufřík z osvětimského muzea byl před deseti lety poslán do Japonska do klubu mladých lidí, kteří se předsevzali usilovat o mezinárodní porozumění, toleranci a spolupráci. Knížka byla přeložena do 36 jazyků. Na druhém televizním kanálu ABC jsme koncem minulého roku viděli pořad, který byl věnován tomuto tragickému osudu českožidovského dítěte. Viděli jsme také dosud v Kanadě žijícího bratra Hany, který genocidu přežil.

♠ V novinách jednoho severočeského průmyslového města byl uveřejněn dopis čtenářky Evy píšící, že období 1989-2009 bylo pro ni nejhorší dobou jejího života a končí tím, že za komunistů se nekradlo a že zboží bylo sice málo, ale bylo líp. V následujícím čísle se ozvalo deset čtenářů, do jednoho souhlasilo a Míla napsala „paní Evo, mluvíte mi z duše, lépe bych to nenapsala". Nikdo z těchto pisatelů se ale nezmínil o statisících bezdůvodně trpících politických vězňů, justičních vraždách, nespravedlivě ze škol vyloučených studentů, udavačském totalitním systému atd. Pohraniční stráž zavraždila více než 230 osob pokoušejících se o přechod do svobodného světa. Pozitivní vazbu k bolševickému režimu mají stále dva miliony občanů. Generál, který chtěl bránit socialismus tanky ještě v listopadu 1989, nyní rozjíždí novou Zemanovu politickou stranu v Jižních Čechách.

♠ Klokan na australské poušti nenosí široký klobouk, nemaže se krémem na opalování a přesto se nespálí. Přišlo se na to, že jeho kůže obsahuje enzym zabraňující poškození slunečními paprsky. Slovenka dr Feketeová vede na melbournské univerzitě výzkum, jak tento enzym izolovat a využít jej při přípravě ochranných, spálení zabraňujících krémů či sprejů.

♠ Kdo zná jméno Vilém Ganz? Košický rodák vystudoval medicínu v Praze, v republice se specializoval na kardiologii, v roce 1966 s rodinou navštívil Vídeň, odtud bez bolševického souhlasu emigroval do Spojených států. Působil na Cedars Sinai Medical Centre a ředitel střediska pro vaskulární terapii na kolumbijské univerzitě prohlásil, že Ganz se fenomenálně zasloužil o porozumění kardiovaskulárních onemocnění. Jak? Ganz v roce 1970 vyvinul katetr, který dnes používají kardiologové na celém světě. Pomocí tohoto nástroje opatřeného balonkem se měří v těle krevní tok. A také teplota krve, jak se přelévá z jedné srdeční předsíně do druhé. Devadesátiletý Ganz nedávno zemřel ozdoben řadou amerických uznání za vědeckou práci. Univerzita Karlova mlčí?

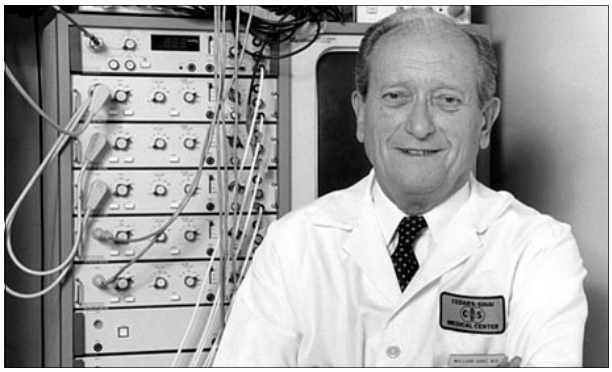

♠ V Ballaratu probíhá v lednu již 15 let hudební festival s velmi přitažlivým a hodnotným programem. Letos se na něm podíleli kromě místních umělců dva Italové (flétnista a kytarista),

z České republiky přijel varhanní virtuos Pavel Kohout. Slyšel jsem ho před dvěma roky v Canbeře a vloni v Melbourne. V Ballaratu hrál jednak s hobojistkou N. Kalousovou skladby Vivaldiho, Haydna a J.S. Bacha a následující den pak v sólovém pořadu francouzskou varhanní hudbu a slavnou Fugu J.S. Bacha. Za zmínku ještě stojí, že festival byl zahájen v místní katedrále litaniemi a mší k sv. Františku Xaverskému pro sólové hlasy, sbor a orchestr českého barokního skladatele Jana Zelenky.

♠ Nekrade se jen v pražském metru. Z 328 českých kostelů od roku 1989 zmizely statisíce uměleckých děl a 5500 bohoslužebných předmětů, mešní kalichy apod. Gotického umění byla rozkradena polovina, barokního třetina. V některých kostelích již není co ukrást. Jde o nenahraditelnou ztrátu historické paměti národa. Pozornosti zlodějů neucházejí ani hřbitovní sochy a náhrobky.

♠ Těsně před Štědrým dnem celoaustralská rozhlasová stanice ABC FM vysílala v odpoledním pořadu české vánoční koledy pro sóla, sbor, orchestr a recitaci. Šlo o přenos koncertu z Prahy. Na Boží hod byla na programu Rybova vánoční mše Hej mistře, během svátků pak nechyběla ani vánoční hudba Josefa Bohuslava Foerstra a Dvořákova symfonie Z nového světa. Její část, largo, jsem pak slyšel (a viděl!) v úpravě pro dudy (!) během ABC televizního přenosu čepobití (Military Tattoo) z Edinburghu.

♠ Podle průzkumu veřejného mínění v České republice tři čtvrtiny dotázaných hodnotily velmi kladně exprezidenta V. Havla v jeho úsilí pro rozvoj země. Těsně za ním se umístil dnešní prezident V. Klaus, následovali bývalý šéf lidovců, dnes již nežijící Josef Lux a ombudsman Otakar Motejl. Z 328 politiků byl na chvostu expremier St. Gross (sociální demokrat), v roce 2005 nedokázal vysvětlit, kde vzal peníze na pořízení miliónového bytu v Praze na Barrandově.

♠ Koncem minulého roku zemřela 82letá švédská operní zpěvačka Elisabeth Soderstrom. Během své kariéry nastudovala padesát operních rolí v deseti jazycích. Na discích značky Decca vyšly všechny Janáčkovy opery pod řízením česky mluvícího, ve Velké Britanii žijícího Australana Charlese Mackerrase. Vybral si Soderstromovou do všech titulních rolí, zpívala je česky.

♠ Čeští komunisté se pokoušejí ztížit práci Ústavu pro studium totalitních režimů. Podle nich by k výsledkům bádání měli mít přístup jen registrovaní vědečtí pracovníci. Ústav nedávno uveřejnil jmenný seznam příslušníků komunistické rozvědky. Je přístupný na internetu. Špionáž v zahraničí byla součástí sovětského rozvědného aparátu. Překvapilo mne, kolik českých občanů v tomto systému pracovalo, v seznamu je u nich vždy kromě pravého a krycího jména uvedena vojenská hodnost a působiště, také v Harare, Phnom Penh (!) a samozřejmě v Sydney.

♠ Nakladatelství Ateliér IM v Luhačovicích vydalo publikaci v Torontu žijícího Jana Waldaufa *Sokol – malé dějiny, veké myšlenky.* Jde o dvojdílnou historii českého Sokola, velkou pozornost věnuje autor činnosti sokolských jednot v exilu.

O publikaci prezidenta V. Klause *Modrá, nikoliv zelená planeta* jsem se již v této rubrice před časem zmínil. Nyní vyšla v druhém doplněném vydání, byla přeložena do 13 jazyků, v dánštině se prodávala těsně před zahájením světové, fiaskem končící konference v Kodani. Podle Klause ekologický militarismus a alarmismus ohledně oteplování ovzduší tvoří výzvu naší svobodě.

♠ Pražský kardinál Miroslav Vlk odhalil před budovou pražské teologické fakulty v Dejvicích pomník kardinála Josefa Berana ke čtyřicátému výročí jeho smrti. Beran se stal pražským arcibiskupem v roce 1946 po návratu z nacistického koncentráku, po únoru 1948 se odmítl podřídit komunistickému režimu. Byl zatčen a uvězněn. V roce 1965 byl jmenován kardinálem, bolševici ho donutili opustit ČSSR, Beran se uchýlil do Vatikánu. V roce 1969 tam zemřel, byl na přání papeže Pavla VI pochován do krypty chrámu sv. Petra v Římě, do které jsou pohřbívání téměř výlučně papežové. Od mrtvých k živým – v Melbourne došlo před svátky k primici syna slovenských posrpnových exulantů. Plynně slovensky mluvící novokněz Michal Magát vstoupil

„ŠPIČKOVÝ PŘÍSTROJ
PRO VŠECHNY,
KTEŘÍ O SEBE PEČUJÍ...“

Navštivte:-
www.zappertech.net

Volejte:- +613 9720 0535
+61434079373

ČESKÉ FILMY, SERIÁLY, POHÁDKY, HUDEBNÍ POŘADY

$4/DVD

**Budete-li mít zájem,
velice ráda zašlu celý seznam.
Stačí jen zavolat na 83616903
a zanechat Vaše jméno a adresu.
Nebo můžete psát na
filmyapohadky@seznam.cz**

do řeholního řádu dominikánů a přijal jméno Vincent. Jako kaplan bude působit na univerzitě Notre Dame v Sydney.

♠ V Austrálii neznámá domácí zabíjačka patřila v Čechách, na Moravě a na Slovensku k tradiční události. Domácích jitrnic, jelit, ovaru a tlačenky si dnes v republice ale dopřává méně a méně občanů. Před 10ti roky byl počet podomácku poražených prasat vyčíslen na 75 tisíc. V roce 2008 byla jejich váha stanovena na 25 tisíc tun, tedy asi 18500 prasat, o rok později pokles o dalších pět tisíc tun. Snad jde více o důvody společenské než ekonomické. Venkov se výrazně změnil včetně sousedských vztahů, mladí se stěhují do měst. Na zabíjačku se zvali příbuzní, přátelé, sousedi, nechyběl pan farář, tradice slábne. Škoda.

♠ Došlo k zákonné úpravě možnosti znovuzískání českého občanství. Nabývání je upraveno dvojím způsobem, jednak pro ty, kteří opustili republiku mezi únorem 1948 a březnem 1990 a dále pro ty, kteří se vystěhovali po 28/3/1990.

♠ Velvyslanec Juraj Chmiel se začátkem ledna s námi rozloučil, z Canberry byl odvolán do Prahy, do vlády České republiky, byl jmenován ministrem pro evropské záležitosti.

IP

Jedinečná příležitost navštívit
JIŽNÍ AMERIKU
- pohodlně a bezpečně!

Organizovaný zájezd na 27 dní – all inclusive
Březen/Září 2010

Jetset

Volejte ***Evu Jančík***
488 Centre Road, Bentleigh 3204
Tel: 03 9563 9122, Mob: 0413 499 321
Email: eva@bentleigh.net

LETENKY A ZÁJEZDY DO CELÉHO SVĚTA
SPECIALS DO PRAHY A VÍDNĚ

Hledám Hedu Vašků z Jablonce nad Nisou. Od nás odešla někdy kolem roku 1965, můžete mi poradit jak ji najít? smola.lbc@seznam.cz

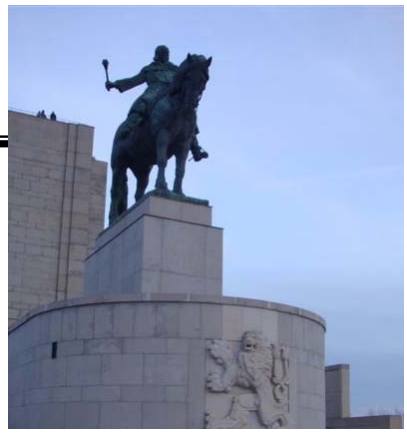

Národní památník na Vítkově

Národní muzeum oživilo k loňskému říjnovému výročí vzniku samostatného československého státu Národní památník na Vítkově jako muzeum moderních dějin. Spolu s Vojenskohistorickým muzeem v něm otevřelo multimediální expozicí s názvem „Křižovatky české a československé státnosti“.

Dávno již zmizely pozůstatky po době minulé, kdy památník sloužil jako mauzoleum pro nabalzamovaného Gottwalda a hrobka dalších komunistických pohlavárů. Podzemní prostory mauzolea jsou jen částečně zachovány v původním stavu jako odstrašující připomínka komunisty vnuceného kultu osobnosti. Lesk a krása architektonicky výjimečné budovy, postavené podle návrhu architekta Jana Zázvorky (žáka Jana Kotěry) po rekonstrukci však opět zazářila. Zdařilá decentní expozice české a československé státnosti prostory nezneužívá, pouze vhodně doplňuje.

Zobrazuje pět základních momentů: 1918: vznik ČSR, 1938: období Mnichova a zániku Československa, 1945 - 1948: obnovení Československa a komunistický převrat, 1968: vznik československé federace, 1989: pád komunismu spolu s rozdělením Československa na dva samostatné státy v roce 1992.

Každá z křižovatek je založena na prezentaci osob, které určitým způsobem vyjádřily své postoje k vývoji státu a státnosti. Návštěvníci zde tak naleznou například Kubišovo sako z krypty kostela, kde byli atentátníci na Heydricha zastřeleni, poslední dopisy Milady Horákové a Heliodora Píky z vězení, osobní předměty spjaté s Janem Palachem, psací stroj používaný Pavlem Tigridem nebo šachové figurky, které ve vězení vyrobil z chleba Milan Šimečka.

Expozice využívá i některé další části Památníku, jako např. Kolumbárium, Síň Rudé armády nebo podzemí Památníku, kde je do kulis Gottwaldova mauzolea včleněna výstava o dějinách Národního památníku na Vítkově.

Součástí Památníku je Hrob neznámého vojína, jehož oficiální statut jako ústředního pietního místa a nejčestnějšího válečného hrobu České republiky schválila vláda České republiky.

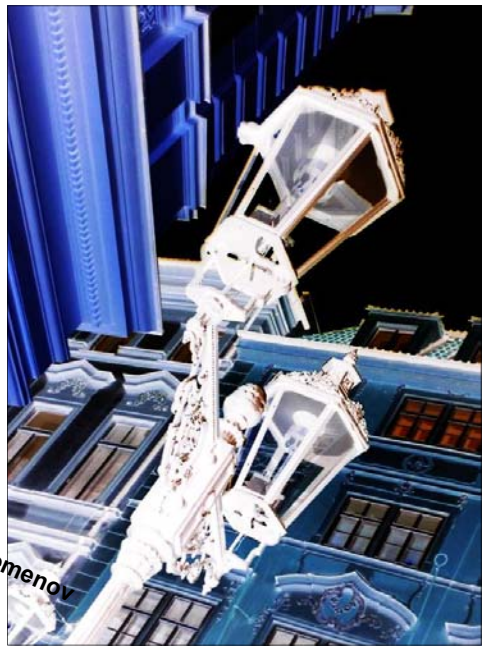

Pražské imprese - foto Tara Semenov

Zemřel Ivan Medek

Miroslav Krupička

V Praze zemřel ve věku 84 let muž, který se přičinil o pád komunismu – Ivan Medek. V 80. letech byl vídeňským zpravodajem Hlasu Ameriky a jeho výstižné komentáře o dění v Československu hltaly tisíce posluchačů.

Ivan Medek se narodil v roce 1925 v rodině známého legionáře Rudolfa Medka. Jeho dědečkem z matčiny strany byl malíř Antonín Slavíček. Možná proto se stal malířem i bratr Ivana Medka Mikuláš (1926-1974), známý modernista a propagátor nových uměleckých směrů. Vášní Ivana Medka se ale stala hudba. Studia na konzervatoři nedokončil, protože přišel Únor 1948. Živil se jako hudební publicista, ale i jako uklízeč nebo šatnář. Z České filharmonie ho vyhodili v roce 1970, ze Supraphonu v roce 1977 po podpisu Charty. V roce 1978 spoluzakládal Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS). Kvůli šikaně ze strany Stb odešel v roce 1978 do Rakouska.

Jeho novinářské období mezi lety 1978 a 1989 jej proslavilo. Stal se stálým zpravodajem Hlasu Ameriky z Vídně, spolupracoval i s dalšími stanicemi – Svobodnou Evropou a BBC. Na jeho výstižné a trefné komentáře čekaly tisíce lidí. Po roce 1989 Ivan Medek osvětlil své zdroje, které mu umožňovaly tak zasvěceně se vyjadřovat o dění v Československu: „Navzdory tomu, že jsem měl odposlouchávaný telefon, často mi volali lidé z disentu i z vládních kruhů nebo jejich okolí. Nevím, proč to dělali, ale díky tomu jsem si mohl udělat obrázek o tom, co se doma děje."

V roce 1990 se Ivan Medek vrátil do Československa, vrátil se k hudbě a pracoval jako poradce České filharmonie a později Ministerstva kultury. V období 1993-1998 působil v Kanceláři prezidenta Václava Havla jako šéf Odboru vnitřní politiky a později kancléř. Byl také předsedou Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. Veřejnou osobou nepřestal být ani po odchodu z Hradu. V komentářích pro různá média, v rozhovorech i na svém blogu se kriticky a otevřeně vyjadřoval k českým politikům i polistopadové společnosti. V jednom z rozhovorů přiznal, že se mýlil v názoru na zákaz KSČM: „Komunistickou stranu jsme měli zakázat, v tom jsme se mýlili. Lidé komunisty volí, protože si stále ještě myslí, že pro ně něco udělají."

Ivan Medek je nositelem Řádu T.G. Masaryka, medaile Za zásluhy a novinářské ceny Ferdinanda Peroutky.
(www.krajane.net)

ČAS

Jana Mikolášová

Čas: přítel – nepřítel?
Nezabývá se námi
plyne – my plynem s ním
(jsme jeho částečkami)

do svitu mléčných drah
do hlubin temnotemna
malička jeho část
nad pavučinu jemná

Čas krutý žalářník
všeho co je i bude
s Věčností zasnouben
nad jsoucnem vládne všude

Věčnost - ta bezedná
z nanočástic se skládá
a z nic Čas – čaroděj
svou nekonečnost spřádá

On plyne a my v něm
Věčností uvězněni

(Vědec či chuligán
ať tak či onak zván
ať vraždil nebo snil
ať jak měl dlouho žil
či dřív se rozloučil)

všechno se rozplyne
v tom trvajícím dění

DOBRÝ DEN

Hana Gerzanicová

Dobrý den – jak všední rčení! Jaký praobyčejný pozdrav, který říkáme a slyšíme – kolikrát denně asi? Zůstává to však jen při této automatické frázi. Nic víc, nic méně. Prostě pozdravíme a jsme slušní. Ale asi se vůbec nepozastavíme nad významem těchto slov.

Je to asi jako anglické „How are you?“ - „Jak se máte?“ Tato fráze je doprovázena „hello“ - „Hello, how are you?“ Ovšem v zemi české by se většinou očekávala nějaká reakce. Tudíž by odpověď zněla jako: „Ujde to, pracovně, nač si stěžovat,...“ málokdy – „Výborně“) V anglickém světě je toto oslovení pouhá fráze, jejíž obsah se úplně rozplyne. Na toto zdvořilostní pozdravení se většinou neočekává žádná odpověď. A tak vznikají i humorné situace. Čech na toto pozdravení reaguje. A Anglosas to nečeká. Oba jsou zmateni. Čech řekne, „Zeptá se mě, jak se mám a když chci odpovědět, tak jde dál, ani se nezastaví.“ Anglosas se opět diví, „Pozdravím ho ze slušnosti a on mi začne vyprávět něco o sobě, to je přece jeho privátní záležitost!“

Tak je tomu v řeči anglické. Ale i naše obyčejné „Dobrý den“ ztratilo úmysl popřát někomu něco pěkného. Je to běžná fráze. Obsah slov se ztratil. Přišla jsem na to vlastně náhodou. Jdu po ulici a náhle mi asi tak třináctiletý hoch s úsměvem řekne: „Dobrý den.“ Zarazilo mne to, chlapce jsem vůbec neznala. V duchapřítomnosti jsem se hned obrátila a ptám se, odkud mne zná.

„Neznám vás, ale dnes je takový pěkný den, sluníčko svítí – tak každému přeji dobrý den.“ Tak to nebyla fráze, to bylo opravdové přání. Ten pozdrav měl smysl! A jak to zahřálo, jako to sluníčko na nebi.

A není to jen tento pozdrav, automaticky, bezmyšlenkovitě posíláme různá přání – „že se to musí, že je to móda, že je to zvyk“, nebo - „teď je taková sezona“ atd. pozdravíme, pošleme, často už natištěná přání, která jen podepíšeme a tím jsme vykonali společenskou povinnost. Máme-li však přátele, má to být snad malinko něco víc než fráze a zvyk.

Frázovitost – prázdné znění slov bez hlubšího významu pomalu vniká i jinými skulinami do našich dní. Všude kolem sebe slyšíme slova, jejichž význam už dávno vyprchal. Stáváme se zvolna skoro prázdnými lidskými bytostmi, které plují jen na povrchu realit a jimž skutečná hloubka slov a jejich význam uniká.

Zažila jsem to v Sydney, když jsem tam nastoupila v továrně do práce u běžícího pásu. Nikoho jsem tam neznala. Náhle mne sousední pracovnice oslovila: „Hey love“. Čili „Nazdar lásko“ nebo „miláčku“. Přišla jsem domů a uvažovala jsem, proč mne ta neznámá žena měla náhle tak ráda?!? Krásný pocit. Za nějaký čas jsem tuto ženu potkala na ulici a hned jsem se k ní hlásila, ale ona mne úplně ignorovala. Prostě použila toto slovo v jakési prázdné frázi. A co dutých frází denně slyšíme kolem sebe, zvláště v naší komerčně orientované společnosti.

Končím tuto kratičkou úvahu tím, že přeji těm, kdo si tyto řádky přečtou opravdu krásný a dobrý den jejich života. Vždyť ani špatné počasí nemusí nám zničit vnitřní pocit dobrého dne – neboť každý den je v našem životě tím největším darem.

Z letadla fotila Eva Jančík

Vážení,
ráda bych se s Vámi podělila o jeden životní příběh a případně poprosila o pomoc či jakoukoliv zmínku nebo informaci o člověku, který žil a možná stále žije tam někde za mořem už přes 40 let...
Ten, kterého bych velice ráda našla nebo alespoň nějakou stopu k němu či informaci, je můj strýc Vladimír ROUS, nar. 8. 8. 1937. V Československu absolvoval dřevomodelářskou školu, potom musel na vojnu a tam zůstal několik let sloužit u Znojma. Na počátku 60. let sloužil u SNB - na dopravce na Mělníku.
V srpnu 1968 po okupaci, díky svým znalostem v okolí Znojma Hatí převedl někoho do Rakouska, krátce nato 20. září 1968 odešel do Rakouska i on sám. Tam byl po nějakou dobu v uprchlickém táboře Treiskirchen a odtud se dostal do Austrálie, pobýval v Melbourne, Sydney, Canbeře... Písemný styk udržoval se svou matkou až do její smrti do roku 1973. Z jeho zpráv vyplývalo, že v Austrálii založil firmu, která se zabývala zařizováním interiérů např. hotelů, dekoráterstvím atd., práce se dřevem byla vždy jeho koníčkem. Žádné pozdější zprávy jsme od něj neměli. Shodou náhod jsem objevila, že v březnu a dubnu 1979 vystavoval své dílo na Novém Zélandu v Christchurch.
Převelice bych si přála získat jakoukoli informaci o něm či kontakt na někoho, kdo ho zná nebo znal.
Já sama nežiji v Čechách, ale ve Francii. Budu vděčná za Vaši případnou pomoc a ochotu při pátrání.
Věra Chatzitzivas, rozená Vaňáčková
vera.vas@neuf.fr , mobil 00 33 628 225 492.

Z lodi fotila Eva Jančík

VĚDĚLI JSTE...?

Jak se pozdrav „AHOJ“ dostal do námořnické mluvy

Igor Clepper z české Kutné Hory se v roce 1634 vydal na moře a jeho české „AHOJ“, které užíval při zdravení a loučení, se rychle rozšířilo a jako svébytné slovo vyjadřující námořnický pozdrav záhy přešlo do jazyka námořníků.
Již jako dítě pociťoval Igor Clepper lásku k moři. Čas od času se potajmu vloudil do katolického barokního kostela v rodné Kutné Hoře, aby se zde pokochal pohledem na vyobrazení záchrany velké lodi na pokraji ztroskotání milostivou Matkou Boží. Rodiče Igora Cleppera vyznávali husitskou víru, takže pro něj nebylo jednoduché dostat se nepoznán do katolického kostela. Když bylo Igoru Clepperovi 17 let, v roce 1634, vydal se na cestu do Hamburku, aby se zde nechal najmout na nákladní loď „Stolz von Deventer“, která měla namířeno do Antverp.
Neustálé "Ahoj" Igora Cleppera mu brzy přineslo přezdívku "AHOJ". Již za necelého půl roku bylo slyšet „Ahoj" i na jiných lodích. Během třech let se „Ahoj" stalo námořnickým slovem užívaným mezi loděmi při pozdravu a loučení. V roce 1642, na první konferenci konané v Antverpách za účelem sjednocení civilního námořního práva, se "Ahoj" stalo oficiálním výrazem pro námořnický pozdrav. Igor Clepper se roku 1652 vrátil zpět do Kutné Hory a všichni obdivovali jeho velrybí zub a ochočenou opičku. Velrybí zub byl po jeho smrti předán katolickému kostelu v Kutné Hoře, kde ho lze spatřit ještě dnes.

Paní Thelma (63 let) by ráda navázala kontakt s českým mužem ve věku mezi 54 a 64 lety, svobodným, rozvedeným či vdovcem za účelem přátelství a trvalého vztahu. Je vdova, má pět dospělých dětí. Má světle hnědé vlasy, modré oči a je 153 cm vysoká.
Thelma’s phone number - 0419 863 668.

Setkání s paní Alexou

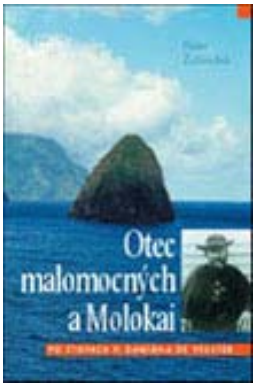

Petr Žaloudek

Havajské ostrovy jsem navštívil již desetkrát. Jednak tam mám dva švagry, emigranty z roku 1968, jednak jsem tam sbíral materiály pro svou knihu o kolonii malomocných na ostrově Molokai. Při svých cestách jsem se setkával i s dalšími Čechy, na všech ostrovech jich žije pár desítek. Tito dnes již starousedlíci sem kdysi utekli před komunismem. Žádný z nich mě nezaujal tak jako paní Alexa, krajanka z Českých Budějovic.

Potkali jsme se ve vesnici Kea’au, v obchodě se zdravou výživou, kde pracovala a kam jsem si šel v doprovodu švagra Honzy koupit přípravek z aloe vera proti spálení silným havajským sluncem.

Už v obchodě mi bylo jasné, že stojím před neobyčejnou ženou, plnou energie a zápalu. Na Havaji žije od roku 1975, nějakou dobu strávila na kontinentě v Utahu, ale na Havaj se zase vrátila, a i když její tři dospělé děti už česky nemluví, ona sama je na své češství hrdá a cítí potřebu šířit českou kulturu v tom vzdáleném a odlišném světě na jednom z mnoha ostrovů kdesi v Pacifiku. Slovo dalo slovo, témat k hovoru je mezi emigranty vždycky dost, a tak jsme si domluvili termín na delší rozhovor v jejím domě.

Paní Alexa žije v útulném domečku v místě, kterému se říká Rajský park (Paradise Park). Bujná vegetace je zde protkána cestami a přízemními domky. Zaujala mě koupelna, kterou si paní Alexa sama navrhla. Stěnu za vanou tvoří jen pevná, a přitom jemná síť proti hmyzu, umožňující výhled na tu bujnou zeleň všude kolem.

Druh paní Alexy je Američan irského původu, který k mému překvapení ovládá spoustu českých slov. Trpělivě s námi celý večer seděl, i když jsme většinou mluvili česky a vypadal spokojeně. Alexa nás pohostila skvělou sytě oranžovou polévkou z havajských dýní, pili jsme pivo (žel, ne české) a došlo i na láhev vína.
Čeština paní Alexy je velmi krásná. Literatura - próza i poezie - byla jejím koníčkem již v době studia na gymnáziu v Praze, kdy také začala překládat americkou poezii. Při cestách do knihovny amerického velvyslanectví, kam si chodila půjčovat knihy, se musela podrobovat prohlídkám příslušníky Veřejné bezpečnosti. Protože nebyla členkou Socialistického svazu mládeže a její otec byl označován za kulaka, nebyla přijata na vysokou školu. Po maturitě začátkem sedmdesátých let

krátce pracovala v zahraničním vysílání Českého rozhlasu v Praze. Práce ji velmi bavila, ale v době tzv. normalizace tam nemohla zůstat. Po nuceném odchodu z rádia se tedy věnovala překladům z angličtiny.

Velkou inspirací pro ni tehdy byl Kanaďan Paul Wilson, učitel angličtiny, kterého znala ještě ze školy. Již jako novinář v Kanadě se stal jejím nejbližším poradcem a pomocníkem i v době, kdy se pak po mnoha letech emigrace rozhodla založit neziskovou organizaci „Freedom in Democracy“.

Zajímalo mě, jak k tomu došlo. A paní Alexa dál vypráví. Jako člověk odchovaný komunismem si velmi váží svobody, která po roce 1989 přišla do Česka i ostatních zemí východního bloku. Jako mnoho jiných emigrantů i ona velmi obdivovala Václava Havla. Postupně si uvědomovala, že demokracie je veliký dar, kterého si musíme vážit, že demokracii je třeba denně budovat, upevňovat, ale i hlídat. A že prvním projevem skutečné demokracie je právě svoboda a tedy i odpovědnost s demokracií rozumně a ve prospěch lidí zacházet. Po konzultacích s Paulem Wilsonem a dalšími přáteli ohlásila svůj záměr starostovi Velkého ostrova (Big Island), a protože zároveň nežádala peníze, nebyl problém organizaci „Freedom in Democracy“ zřídit.

Paní Alexa pak oslovila učitele z různých škol a nabídla jim v rámci vzdělávacích programů několik témat spojených s propagací české kultury. A tak dnes pořádá paní Alexa přednášky o tom, jak se v komunistickém Československu žilo a co všechno se tam po změně režimu změnilo. Organizuje také různé besedy či promítání českých filmů s anglickými titulky. Ve spolupráci s českým konzulátem v Los Angeles dokonce organizuje vystoupení českých umělců na ostrově Big Island. Ráda vzpomíná na vystoupení Hradišťanu v Hilu: “To jsi měl vidět, jak všichni ztichli, když začal Pavlica hrát na ty své housle a zpívat!" Sál byl beznadějně vyprodán, ukázala mi článek, který o této události napsala do novin.

Paní Alexa domluví hostům ze vzdálené vlasti také setkání se zajímavými lidmi nebo je sama doprovodí na atraktivní místa. I pan Pavlica měl možnost zakusit jejího dobrého a pohostinného ducha. To všechno dělá paní Alexa zadarmo, jako své hobby a ve svém volném čase. Říká jí to její srdce i rozum, sama žije velmi skromně a prostě. Nesmírně si jí za to vážím.

LETNÍ TÁBOR NA AUSTRALSKÉ ŠUMAVĚ

Téma letošního tábora pro děti krajanů v Austrálii v letním prázdninovém, druhém lednovém týdnu na viktoriánské Šumavě bylo vskutku české: „Praha - Matka měst“. Na Šumavu se sjelo 36 čechoaustralských dětí, jedná se většinou o mládež a malé děti, někdy i s rodiči, kteří si tradici letního tábora oblíbili a přijíždějí každoročně, objevilo se i několik nových rodin.

Celému táboru velí již po léta celoživotními skautskými zkušenostmi přímo nabitá Vlasta Šustková a osm dalších nadšených vedoucích. Tým čtyř dobrovolných kuchařek tvořil i v čtyřiceti stupňových vedrech pro děti doslova české jídelní zázraky – vedle čerstvé zeleniny a ovoce nechyběly řízky, omáčky, knedlíky, zkrátka vše, co děti krajanů milují, protože znají z domova a z máminy kuchyně. Otec tří přítomných dětí ve věku 10, 14 a 15 let, které se zúčastnily oblíbeného tábora letos již po šesté, řidič z profese Dalibor Smetana zajišťoval dopravu táborníků s pronajatým autobusem.

Chodilo se samozřejmě i pěšky, v programu byly náročné vycházky – „1000 steps at Ferntree Gully“, sportovalo se na kajacích na jezeře v Lesterfield, koupalo na plovárně v Belgrave. Nechyběly táborové hry a soutěže, zábavné a dobrodružné akce včetně populární strašidelné noci ba dokonce i na vzdělávání o prázdninách došlo. Děti se učily o České republice, zejména o Praze, zpívaly české písně a účastnily se české mše. Pravý český táborák zůstane v paměti všech účastníků ještě dlouho, stejně tak jako nová předsevzetí krajanských školáků pilně pokračovat ve výuce českého jazyka. Koncem společně stráveného týdne se táborníci rozjížděli s velkými plány na veselé táboření na stejném místě opět příští rok. *(sem, sme)*

Jana Lightburn by ráda představila krajanům svou knihu **„ANGLIČTINA S JÚ A HELE“**.

Jú a Hele jsou populární postavičky z České televize. Kniha má tři díly, obsahuje krátké příběhy a je koncipovaná do sedmi dní v týdnu. Každý den je v angličtině s česko-anglickým slovníčkem a stejná část je také v češtině. Autorka věří, že tato kniha zaujme i děti našich krajanů pro osvěžení českého jazyka. Knihu můžete objednat na internetové adrese:- j.lightburn@seznam.cz.
Cena je 190 Kč plus poštovné.

Foto - Dalibor Smetana

DENÍK CESTOVATELKY - ZÁPADNÍ AUSTRÁLIE (2. díl)

Gabriela Pavesková

Jak jsem se zmínila v předchozím čísle Čechoaustralana v popisu cestování po Západní Austrálii, naším dalším cílem bylo Monkey Mia. Zajímavostí cesty byla skutečnost, že jediným stavením, které jsme míjeli, byl každých 200 km takzvaný Roadhouse. Jde o benzínovou pumpu s občerstvením uprostřed pustiny. Všechny cestovatele asi bude zajímat fakt, že vše, co Roadhouse (ale i později všechny obchody na výběžcích – tedy daleko od velkých měst) nabízí, je znatelně dražší než v jakémkoliv obchodě či u benzínové pumpy ve městě. Doporučuji si proto pořídit na podobnou cestu co největší zásoby a v Roadhouse si pořizovat jen benzín a studené nápoje.

Ale zpět k naší cestě, kterou jsme ten den (i přes předsevzetí nejezdit za tmy) zakončili v rekreačním středisku Monkey Mia až po půlnoci. Po zjištění, že město Monkey Mia je jen velký kemp s několika chatkami a s vědomím, že právě začínají Velikonoce – období velkého cestování, začali jsme myslet na přespání v autě. Vracet se kamkoliv totiž nepřipadalo v úvahu. Anděl strážný nad námi ale musel při naší cestě držet ochrannou ruku, protože na nás čekala poslední neobsazená chatka!

Ráno jsme se probudili do okouzlujícího a opět slunného dne. Teprve nyní jsme měli možnost pořádně se rozhlédnout po kempu a dojít si na snídani do místní restaurace s výhledem na písečnou pláž. Ta nabízela kromě koupání v průzračné vodě největší atrakci místního kraje – pravidelné krmení divokých delfínů, kteří si sem pro potravu připlouvají až k samotnému břehu.

Delfíni jsou sice největší atrakcí tohoto střediska, ale rozhodně ne jedinou. Dalším pobavením je například výlet lodí na 5 km vzdálenou perlovou farmu umístěnou uprostřed oceánu. Je velice zajímavé poslechnout si, jakým způsobem se dá vytvořit perla černá, duhová, či bílá a mnoho dalších podrobností o pěstování perlorodek. Samozřejmě v rámci exkurze na vás čeká i „prohlídka“ místního obchůdku, kde máte možnost za perlové ozdoby ženské krásy utratit vaše úspory.

Pokud ale dáváte přednost přírodnějším podívaným, místní cestovní kancelář nabízí (jen v určité roční období) výlet lodí za velrybami. Máte-li štěstí a velryby uvidíte, jde o skutečný zážitek. Skoky těchto megaryb jsou báječnou podívanou, stejně jako pohled proskleným dnem na velrybu podplouvající vaši loď.

Na zpáteční cestě z výběžku na hlavní silnici na nás čekala ještě další zastávka, kterou si ani vy, kteří se vydáte do Západní Austrálie, rozhodně nenechte ujít. Jde o Shell Beach (Mušlová pláž), která je svému názvu naprosto věrná. Bělounká pláž u průzračného moře je skutečně pokrytá pouze minimušličkami. Jde o záhadu, nad kterou se podle průvodců zamýšlelo již mnoho vědců... Nicméně vykoupání v místní zátoce je pravým zázrakem. Obzvláště pak, když vás v 35ti stupňovém vedru čeká dalších 300 km jízdy pustinou. Abych vás však nemátla – i jízda pustinou má své kouzlo. Její styl se totiž neustále mění, takže cesta do města Carnarvon, kde jsme přenocovali pátou noc naší cesty, byla více než zajímavá.

Den šestý nás čekala opět dlouhá cesta a mnoho míst k zastavení, takže jsme nezaháleli vyspáváním a vstali časně ráno. Krátce na to jsme ale zjistili, že banánové plantáže, kde jsme si plánovali dopřát pravou banánovou snídani, otevírají až v 10 hodin.

Rozhodli jsme se proto pro změnu plánu a vyrazili nejdříve k 70 km vzdálené raritě nazvané Blow Holes. Jde o skaliska na pobřeží, která tříští vlny takovým způsobem, že vytváří až 20ti metrový gejzír připomínající hlavní pramen v Karlových Varech.

Asi by bylo slušné všechny milovníky podobných rarit upozornit, že jde sice o hezký kus přírody, ale pokud tuto zajížďku nemůžete zahrnout do svého plánu z časových důvodů, zase tolik se nestane. Pramen ten den, kdy jsme se k Blow Holes vydali, nebyl rozhodně vysoký, jak udávají průvodci, takže se nám jej dokonce podařilo přejet. Vjeli jsme díky tomu do kempu několika místních obyvatel, který nás udivil svou špínou, nepořádkem a roztrhanými stany (pro Austrálii skutečně nezvyklé). Nikdo by v této části nehledal bod, na který poukazují nejen průvodci, ale i letáky po celém městě Carnarvon. Když jsme se ale otočili a pramen skutečně nalezli, museli jsme uznat, že jde o zajímavou přírodní raritu.

Poté co jsme se prošli po skalách, pokochali se pohledem a vrátili se naprostou pustinou zpět do Carnarvonu, bylo krátce před desátou, takže na nás čekal vytoužený banánový koktejl s banánovým koláčem a procházka po banánové plantáži. Moc dlouho jsme se ale zdržovat nemohli, i když Daník by rád strávil v místním dětském koutku zjevně celý den. Zde bych měla poznamenat, že Australané v tomto ohledu na dětech skutečně nešetří a dětské koutky najdete po celé zemi na každém kroku. Ale zpět k naší cestě. Dnes jsme totiž museli vyjet až na samou špici jednoho z výběžků Západní Austrálie – do Exmouth, což znamenalo dalších 400 kilometrů.

Možná si říkáte, proč jsme museli projet každý výběžek. Odpověď je více než jednoduchá. Jde totiž o jednu z nejkrásnějších korálových oblastí Austrálie – Ningaloo Reef. Pláže jsou tu přímo pohádkové a potápění je zde tou nejběžnější činností. Nutno podotknout, že nejzajímavější částí výběžku je jeho západní část, která je ovšem přístupna jen autem majícím náhon na všechna 4 kola. My s naší půjčenou osobní Toyotou jsme museli tudíž celý poloostrov objet, abychom se spustili na jeho západní stranu zvrchu, tedy z města Exmouth.

Ale to přeskakuji, neboť na cestě na špici jsme se zastavili v rekreačním městečku Coral Bay. Teploměr ten den vystoupal na sladkých 35 stupňů, pláž zde byla dlouhá, písečná a čisťounká. Voda průzračná. Jedinou vadou na kráse bylo snad, že se Daník odmítal byť jen přiblížit k vodě. Ale i to jsme postupně překonali a společně si vychutnávali poklidný Indický oceán.

Protože se pro nás v Coral Bay nenašlo ani jedno místečko k přespání, nezbývalo než idylu k večeru přerušit a vyrazit pustinou, kde nás pozastavil zástup emu přecházející silnici, do Exmouth. Zde musím zdůraznit, že šlo společně s Coral Bay o jediné městečko na výběžku dlouhém 216 km (na jeho druhém konci ovšem byl jen další Roadhouse). Doufali jsme tedy, že v Exmouth budeme mít větší štěstí (i když něco uvnitř nám říkalo, že ani náhodou... vždyť jsou jedny z nejdelších svátků v roce) a něco se pro nás k přespání najde. Nenašlo! Protože spát v autě se nám příliš nechtělo, udělali jsme ještě jedno kolečko po motelech. A světe zboř se – v jednom právě někdo zrušil rezervaci! Bylo vyhráno a my mohli plánovat další den v okolí Exmouth.

Městečko Exmouth nebylo sice tak romantické jako Coral Bay, ale nabízelo zase jiné výhody. Tím, že bylo blízko západnímu korálovému pobřeží, člověk si mohl vybrat z mnoha nabízených atrakcí. Můžete se zde potápět, snorklovat, surfovat, zkusit jedno z množství dalších vodních sportů nebo jen střídat jednu překrásnou pláž za druhou.

My se díky omezenému časovému programu rozhodli pro snorklování a pečlivě se při něm střídali v hlídání Daníka, který náhle jako vyměněný zatoužil také po prohlížení mořského dna, což jsme mu jen těžko vymlouvali. Alespoň nás tím ale přesvědčil, že se definitivně zbavil jakéhokoliv strachu z mořských vln a že co do koupání bude den velice příjemný.

Zajeli jsme také na jednu z místních pláží (místní snad není úplně to přesné, protože od města Exmouth jsme byli asi 120 kilometrů... a museli se tou samou cestou ještě ten den vracet... ale lepší slovo mě v tuto chvíli nenapadá). Díky velkému množství pláží byla ta naše téměř liduprázdná, takže jsme si na bělavém písku užili další z pravých dovolenkových odpočinků.

Naprosto vyhládlí jsme se odpoledne vrátili do Exmouth a po vydatném obědě se vydali zpět na hlavní cestu vedoucí k severu. Pospíchali jsme o to víc, když nás v restauraci upozornili, že se blíží bouřka, což může znamenat zaplavení silnic na několik dní. Pokud to popíši několika slovy, bouřka je pro to, co nás na cestě přepadlo, dosti slabé slovo. Nebe bylo jako samotné peklo, jediná cesta byla v mžiku zaplavená a poryvy větru byly tak silné, že jsme museli často zastavovat. To vše trvalo snad půl hodiny, pak se obloha vyčistila a bouřka se od nás vzdálila.

Když jsme se dostali zpět na hlavní silnici, načepovali jsme benzín a zásoby u místního Roadhouse a krátce na to opět odbočili na další z našich zajížděk. Podle známých i průvodců je totiž následující úsek pobřežím směrem na sever celkem nudným zážitkem. Alespoň v poměru s menší zajížďkou vnitrozemím, kde na návštěvníky čeká oblast zvaná Pilbara. O tom, že zajížďka stála za to, jsme se přesvědčili hned na prvních kilometrech, kde začínala překrásná zelenější příroda zaplněná červenými skalisky. Ty při zapadajícím slunci mění své barvy tak, že se člověku nad tou krásou tají dech. Dechberoucí pohledy ovšem vystřídala s přicházející tmou obava z pobíhajících krav a koz, které se beze strachu procházely po silnici. Nedalo se ale nic dělat, první osídlená obec byla před námi několik set kilometrů, takže jsme museli, sice pomaleji, ale pokračovat.

Do městečka Tom Price, tedy cíle cesty toho dne, jsme dorazili k půlnoci. Ubytování nebylo právě z nejlepších, ale po 800 km jízdy (a horkém dnu) přijmete jakoukoliv čistou postel.

O městě Tom Price, národním parku Karijini a cestě do Broomu zase příště...

Racek

Luděk Ťopka

Milanovi J., mému bývalému o šest let staršímu kolegovi, se na jaře roku 1964 splnil sen - podařilo se mu přejít k Československé námořní plavbě a jako zkušený ekonom byl přijat pro funkci lodního hospodáře. Byl tehdy už skoro dvaačtyřicátník, a jako starému mládenci mu k životu námořníka nebránily žádné rodinné ani finanční závazky. Absolvoval příslušné kurzy a školení a v červnu byl připraven k nástupu do služby. Ještě před odjezdem pozval Milan několik svých kamarádů a přátel, mezi nimi i mne, na malou rozlučkovou párty v pivovaru U Fleků, kdy nám slíbil, že se při první své dovolené s námi o své námořní dojmy podělí.

Na svou první dovolenou přijel Milan ale až po osmnácti měsících a znovu nás pozval na stejné místo jako před svým odjezdem. Nejdříve jsme Milanovi museli vylíčit, co všechno se mezitím na podniku i v Praze událo a také upít dostatek černého malvazu, abychom se dostali do správné nálady. Když nám došla nit, začal vyprávět on. Vyslechli jsme historky veselé i smutné, pracovní zážitky i dojmy z exotických míst, sumou extrakt z jednoho a půl roku života na houpavé palubě námořní lodi. Bylo to krásné a poučné odpoledne a bohužel také poslední, kdy jsme Milana viděli. Údajně se jednoho dne v jednom jihoamerickém přístavu nevrátil na loď a byl později prohlášen za nezvěstného.

Teprve v roce 1998 jsem se náhodou od jednoho z jeho bývalých kamarádů dověděl, že zemřel v Argentině, kde žil se svou domorodou manželkou. Byla-li to pravda či ne, nevím, ale na něj a jeho příběhy jsem nezapomněl a jeden z nich vám teď jeho slovy povím. Musím se ale napřed vrátit k té naší poslední schůzce a navázat na moment, kdy jsme dostali chuť na něco na zub a přivolaný číšník nám nabídl několik jídel.

Objednali jsme si, a když dva z nás odmítli polévku, Milan se usmál: „Až to sníme, povím vám o někom, kdo taky neměl rád polévky...

... Když jsem na naší lodi poprvé zašel do jídelny mužstva, abych zkontroloval vydávané porce, všiml jsem si staršího svalnatého chlapíka, jak zařval na kuchaře s mísou polévky: „Na polívku dycky seru, to přece víš, ty chomoute, tak mi ji nestrkej pod nos! Dej sem patnáct knedlíků s vomáčkou a pořádnej kus flákoty!“

Později jsem se dověděl, že patří k partě palubní posádky a jmenuje se Josef Racek. Když si při výplatě přišel pro mzdu a ohlásil se jménem, přišlo mi to trochu komické, takové přiléhavé jméno pro člověka spojeného s mořem, a tak jsem se bezděčně trochu usmál, a to jsem asi neměl. „Co se smějete, nelíbím se vám jako pták? Byl bych vám milejší jako kráva nebo vůl? To se ze mě snažili udělat doma, ale tady se to nikomu nepovede, kapiště?“, sebral obálku s penězi, podepsal příjem a vypadl.

Byl jsem z toho trochu vyjevený, nebyl jsem na takové jednání zvyklý a navíc jsem necítil na této scéně žádnou vinu. Vždyť šlo jen o nepatrné pousmání, žádný úšklebek!

„Nic si z toho nedělejte“, přistoupil k pokladně další námořník, „von je Pepek trochu uřvanej a přisprostlej, ale jinak je to fajn kluk a dobrej parťák a všichni ho máme rádi. Až ho poznáte, uvidíte, že si ho voblíbíte i vy!“

Od té příhody a mého prvního poznávání lidí a práce na lodi uplynulo několik měsíců, a mohu říct, že během té doby jsem s tím chlápkem přišel do styku vícekrát jak pracovně i společensky. Když mi pak jednou opravil rádio a vyrobil skládací stojan na sušení negativů, stali jsme se přáteli a začali si i tykat.

Jenže naše přátelství nemělo trvat dlouho. Při jedné vykládce zboží v turecké Antalyi na něho spadl ze špatně zajištěné sítě velký žok bavlny. Byla to chyba vazačů a obsluhy jeřábu, ale taky jeho smůla, protože tam vlastně neměl být. Nebyla to jeho práce, chtěl jen klukům trochu pomoct. Uvážíte-li, že co žok, to dvě sta kilo, bylo jasné, že to neodnese jen nějakou zlomeninou. Byl v bezvědomí, ale žil.

Náš doktor mu poskytl první pomoc a kapitanát přístavu zajistil jeho odvoz do místní nemocnice. Protože jeho úraz nepatřil mezi lehké a očekávala se jeho delší hospitalizace, rozhodl se náš kapitán nečekat, a druhý den po vyložení nákladu pokračovat k našemu příštímu cíli, Limassolu na Kypru.

Těsně před odjezdem zašel za Pepkem ještě Jirka Malec, jeho nejlepší kamarád, ale neměl možnost se s ním rozloučit, protože ležel na JIPu, kam nebyl přístup dovolen. Nechal mu tam tedy jen pár dárků a dopis, do kterého připsal doušku: „Až ti dají k obědu polívku, nezapomeň jim turecky říct, že na ni sereš!“ Když nám to pak po návratu na loď řekl, všichni jsme se zasmáli, že ho to jistě potěší.

Nazítří, přesně v deset hodin dopoledne zvedla *M/S Republika* kotvy a lodivod ji vyvedl na volnou vodu. Kapitán nasadil příslušný kurz a „fičeli“ jsme si to rychlostí patnácti uzlů na jihovýchod. Byla středa a já měl po noční službě volno. Využil jsem tedy mimořádně teplého dne k lenošení na lehátku na palubě a vydržel tam až do oběda.Ten měl být vydán mužstvu na otevřené palubě, protože pomocný personál prováděl sanitární úklid jídelny.

Tak se stalo, že chvíli po dvanácté už seděla první směna u prostřených stolů a zakrátko kuchař Honza postavil na ten prostřední obvyklou mísu horké polévky. Jenže než si z ní stačil první strávník nabrat, kde se vzal tu se vzal, přiletěl jeden jediný racek a pustil přesně do ní takové lejno, až z ní ta voňavá bramboračka postříkala čtyři chlapy okolo. Počastoval nás na rozloučenou

svým skřehotavým smíchem a zmizel někde nad lodní zádí. Sám jsem u stolu neseděl, mne čekal oběd později v důstojnické jídelně, ale všechno jsem dobře viděl. Po tom nečekaném náletu jsme všichni na pár vteřin užasle ztuhli, než jsme se nad tou neuvěřitelnou náhodou rozchechtali tak, že na můstku vyběhl ze dveří druhý důstojník Jarda Borovec s leknutím, co se stalo.
S polévkou byl samozřejmě ámen, šla přes palubu a postaraly se o ni asi jen ryby. Ten zlomyslný chechtavec se totiž hostiny ku podivu nezúčastnil a nad loď už se nevrátil. Po večeři už o té příhodě věděla celá posádka a požadovala na kapitánovi její zapsání do lodního deníku. Jestli to tam skutečně zapsal či ne, nevím, ale celý den jsme se tomu smáli a někteří to dokonce napsali domů.

Do Limassolu jsme dojeli až za tmy a zakotvili na rejdě, kde jsme čekali celou noc na povolení vjezdu a lodivoda. Ráno došel kapitánovi z Antalye radiogram: „*SEAMAN JOSEPH RACEK DIED WEDNESDAY 1230 HOURS GMT STOP CZECHOSLOVAK EMBASSY IN ANKARA INFORMED STOP EXPECTING FURTHER INSTRUCTIONS STOP DIRECTOR OF ANTALYAN METROPOLITAN HOSPITAL*

Když jsem si tu zprávu jako jeden z prvních přečetl, přejel mi po zádech mráz. Večer se to z kapitánových úst dověděla celá posádka a nebylo jediného z nás, kdo by si nevzpomněl na tu včerejší polední příhodu, tehdy ještě komickou, ale dnes změněnou v morbidní jistotu, že se tak Pepek s námi naposled rozloučil svým charakteristickým způsobem!“

Hledám bývalého spolužáka:- Jmenuje se Otakar Šembera, ročník 1954; bydlel v Praze 4 - Pankrác, v ulici Marie Cibulkové a do Austrálie odjel v polovině 60. let. Hledá ho jeho spolužák za základní školy Vladimír Véle, který každý rok organizuje výroční setkání a který by rád na něj získal kontakt.
Děkuji za jakoukoliv radu, která by mne v pátrání posunula o kousek dál.
Hana Bílková
Mobilní telefon +420 736 539 891

ŽIVOT JE JEN NÁHODA

jak shledal po svém úniku do Paříže
autor Ante Schott

Byla to během posledních šesti týdnů už má třetí cesta Orient-Expresem do Chebu, ale tentokrát jsem nikoho nedoprovázel. Málem však jsem byl já sám doprovázen do té pohraniční stanice plačící manželkou Lolinkou, se kterou jsem se loučil v Praze na Wilsoňáku.

„Vrať se rychle domů k dětem vystřídat starou babičku, nebude to dlouho trvat a vy za mnou po obdržení toho nového emigračního pasu přijedete do Paříže. A tvůj brácha Toník mi slíbil, že ti pomůže s pakováním.“ Pevným tónem svého hlasu jsem se ji snažil ujistit, že všechno půjde hladce, jak naplánováno. Asi jsem tomu přislíbení pasu do Izraele „do tří měsíců“ věřil i já. Díky Toníkově starému členství v KSČ a doporučení sekčního šéfa platila výjezdní doložka v mém pasu tři měsíce a do té doby Lolinka i obě naše malé holčičky jistě dorazí do Paříže. A snad se mi do té doby podaří najít pro nás čtyři nějaké přijatelné, prozatímní a i laciné pařížské ubytování. Ale s tím jsem si zatím nelámal hlavu. Se suverénní jistotou jsem prošel celní i pasovou kontrolou. Nenarazil jsem na maltsky mluvícího pohraničníka, vše prošlo hladce... Kupé druhé třídy bylo, jako dvakrát předtím, prázdné a tak jsem se natáhl na dlouhé lehátko a prospal půl cesty do Kehlu na francouzsko-německých hranicích.

Na Gare de l’Est v Paříži na mne hladového a žíznivého čekal a radostně mne uvítal přítel Milan Platovský, Pravdovi, které o mém náhlém příjezdu Milan uvědomil, se prý vrátí z Nice do Paříže pozítří. Po napojení mne několika kapučíny a utišení mého vytráveného žaludku několika chřupavými kroasanty mně Milan nabídl dočasné pohostinství ve své minigarsoniéře, kterou pro něj v dubnu najal bratranec jeho otce, který se prozíravě už před lety přesunul z Prahy do Francie, kde na jihu přežil nacistickou okupaci. Jako francouzský občan a uspěšný businessman získal pro Milana povolení dočasného pobytu a i povolení pracovní. Jeho pomocí Milanův tehdy, v roce 1938 už vážně nemocný otec otevřel v Pařížské bance malé konto, ze kterého financoval Milan únik manželů Pravdových z ČSR.

„Po návratu Hany a Jirky, jak očekávám, tě Pravdovi nechají nějakou dobu přespat v jejich dvoupokojovém apartmánu, anebo pro tebe něco najdou“, utěšoval mé starosti s bydlením Milan. „Vždyť bez tvé pomoci, kdy jsi pro ně tolik riskoval, by dodnes byli v tom komunistickém ráji. Já ti pro začátek, než si najdeš nějakou práci, dám pár dolarů, které Hana ze svého švýcarského superkonta jistě podstatně přikrmí“. Těch „pár“ Milanových US dolarů bylo pět stovek a já si připadal na chvíli jako boháč. Já měl v té době v kapse jen pár franků, které mi zbyly z velkolepé půjčky pařížského pekaře Fialky, pár korun nepočítaje. V Milanově malé garsoniéře nedaleko Ájfelovky jsem přespal první dvě noci ve vypůjčeném

spacím pytli na tvrdé podlaze, ale neporovnatelně tvrdší bylo mé přijetí Hanou, kterou se snažil Jirka trochu zmírňovat.

„Proč jsi sem přišel už teď a nepočkal na ten slíbený emigrační pas do Izraele?“ To bylo doslova, jak mne přivítala. Přátelským přivítáním se to zrovna nazvat nedá. Ač šokován, vylíčil jsem Pravdům, že jenom mé náhodné opoždění při likvidační návštěvě jejich bytu zabránilo, že tajná policie nezapeče–tila nejen jejich byt, ale současně i mne.

„Vidíš Haničko, já jsem ti říkal, abys tu pohlednici Pompemu neposílala. Místo v Paříži mohl být Ante dneska na Pankráci“, ozval se téměř rozpačitě Jirka.

„No a na štěstí ho nesebrali a toho blba Pompeho jsem aspoň zesměšnila“, skoro zpupně zakončila debatu Hana. Rozpačití manžel Jirka a bratranec Milan se mi později omluvili, ale Hanu to ani tehdy a ani nikdy později vůbec nenapadlo. A o mém dočasném ubytování v jejich najatém apartmánu se jí Milan vůbec neodvážil zmínit. V nějaké „přikrmení“ Milanových pětseti dolarů z Hanina švýcarského superkonta jsem pochopitelně přestal věřit a i doufat.

U Milana jsem přespal ještě třetí a poslední noc. Jednu Milanovu stovku jsem v bance vyměnil za franky a byl už na cestě se aspoň jednou pořádně vyspat v malém a laciném hotýlku, kde jsem dva týdny bydlel během loňského veletrhu, když jsem dostal spásný nápad: Moravsko-pařížský pekař pan Fialka! V dubnu 1947, kdy Národní banka v Praze přidělila mně a dalším čtyřiceti účastníkům „Foire de Paris“ každému jen tisíc franků (cca 50 Kč), abychom z toho financovali dva týdny Paříže, mě zachránila od spaní pod mostem Seiny jeho velkorysá stotisícová půjčka, kterou jsem splatil v korunách jeho mladé dceři, když přijela do ČSR navštívit svou olomouckou babičku. Pomohl mi vloni, snad mi letos dohodí nějaké levné bydlení. A možná i nějaký ten job. Pan Fialka mne uvítal srdečně tou svou lahodnou olomoučtinou jako starého přítele. A politoval mě, když slyšel, že mne komunisté po únorovém puči vyhodili ze zaměstnání a že jsem možnému zatčení unikl jen únikem do Francie. A když slyšel, že zoufale hledám nějaké, jakékoliv ubytování, nabídl mi bezplatně ubytování ve skladišti za domkem. Je tam prý i postel, WC a tekoucí voda. Před lety tam bydlel učedník.

„Nevím doktore, esli to bude pro vás dost dobrý“, staral se, „ale snad tam těch pár týdnů ňák přežijete, než za vámi přijede vaše rodina“. Řekl jsem mu, že naším konečným cílem bude Amerika. O Izraeli jsem se mu z opatrnosti mezmiňoval, co kdyby byl antisemitista a třeba by neschvaloval to mé „požidovštění“? Tu noc jsem už usínal v libé vůni kroasantů, skoro tak libé jako moravština pana Fialky...

Když jsme se po přestěhování mého kufříku do mé „snebespadlé“ rezidence u Fialků usadili s Milanem v blízkém bistru, přišel za námi i Jirka Pravda. Byl stále ještě rozpačitý,

„Vždyť ty znáš Hanu mnohem déle než já a víš jaká je. Někdy by se rozdala, ale jindy může být až trapně pánovitá“, dost schlíple mě utěšoval Jirka. „Tedy ten včerejšek rozhodně nebyl tím dnem rozdávajícím“, ironicky komentoval stále ještě rozjitřený Milan. Jirka na to nereagoval a mně ho bylo až líto, jak to asi od Hany slízl, že prozradil, že to byla její pohlednice, která vedla k zapečetění bytu a mému předčasnému úniku z ČSR.

Změnil jsem rychle nepohodlné téma naší debaty vylíčením Jirkovi, jak mě už podruhé zachránil z prekérní situace původně olomoucký, ale teď už 30 let v Paříži žijící, pekař pan Fialka. O té první Fialkovy skoro neuvěřitelné pomoci v dubnu 47 Milan i Jirka ode mne věděli, ale ta jeho včerejší nabídka, že mne – oběť komunistického puče – nechá bezplatně bydlet, i když jen v pekárenském skladišti tu jeho první finanční výpomoc hladce překonala.

Během celodopolední konzumace několika kapučín mne Milan zasvěcoval do situace a problémů desítek českých židovských oficiálních emigrantů s konečným cílem Izrael. Většina z nich však s rychlým odjezdem do Izraele nepospíchala, protože řadu z nich - i svého zubaře - potkával na konzulátech a vyslanectvích různých jihoame-rických států či Kanady. Dostat imigrační vízum, o které se pokoušel i Milan, bylo závislé na přínosu žadatele buď prokazatelnou formou jeho odborných zkušeností nebo velkým přísunem finančním. Ten zubař si příští „vlast“ mohl vybrat, Milan to měl nesrovnatelně těžší. Dostat se do USA bylo na českou kvótu prakticky nemožné, byla na dva roky vyčerpána. Ačkoli se mohl Milan naprosto snadno dostat do Izraele, jeho oblíbené vysvětlení byl vtípek „Tam se mi nechce, je tam moc Židů.“ Zatímco ta emigrace naší rodiny do Izraele byla má jediná naděje...

Že krátkou paměť Hany mi osud vykompenzuje posláním do cesty brněnského textiláka Sterna, popíši v kapitole příští.

NÁKLAĎÁK
aneb "Řidič tvrdej chleba má"

Dalibor Smetana

Poměrně nedávno, již ve zralém věku, jsem se v životě dostal do situace, která mi umožnila splnit si jeden z klukovských snů. Řídit pořádný dálkový nákladňák! A navíc v Austrálii.

Amerika, Kanada a Austrálie jsou rozlehlé země a dálkové kamióny a jejich řidiči jsou legendarni. Takže polykat stovky mil napříč rozsáhlými pláněmi a na odlehlých zastávkách usrkávat kafe s nemluvnými ostřilenými veterány nekonečných dálnic je nesporně sen každého kluka. Prostě tak, jak o tom zpívá Petra Černocká v písničce „Náklaďák“ (i když co se zrovna téhle písně týče, mám teď už spíš víc v pase než v ramenou) a jiní zpěváci české a americké country music v písních o velkých náklaďácích, nekonečných dálkách a osamělých řidičích.

Samozřejmě jsem jako každý kluk snil taky o tom, že budu jednou pistolníkem, zálesákem nebo kovbojem, ale o zálesáky a pistolníky už se dá v našem století těžko zavadit. Zbyly jen ty kamióny. Kdykoli jsem je vídával na silnicích, vždy jsem myslel na romantiku dálek a záviděl řidičům, že dokážou řídit něco tak velikého. Představoval jsem si se značnou dávkou fantazie jejich život na nekonečných dálnicích.

Takže nedávno, vybaven odhodláním, kterým jsem se už jako určitě většina z nás v emigraci musel párkrát ozbrojit, jsem konečně, po desítkách odmítnutí a měsících hledání, opravdu seděl za volantem Kenworthu.

Musím ale upřímně přiznat, že jsem musel sáhnout až na úplné dno všech svých, jak jsem myslel dost slušných, řidičských zkušeností, abych se prokousal prvními týdny za volantem. Už jsem v životě řídil leccos od vojenské techniky přes zemědělské a stavební stroje až po autobusy. Už jsem se v životě poměřil s mnoha náročnými věcmi, ale v tomto případě byla ve mně párkrát malá dušička, drželo mě jen, že jsem si říkal „Sakra chlape, podívej se, co je na silnicích dálkových náklaďáků. Copak seš nějakej posera? Chlapi s tím jezdí jakoby se nechumelilo, tak to přece taky zmákneš!“...

V první řadě je náklaďák velký a těžký. Není vidět přes čumák pořádně dopředu, dozadu vůbec, do stran málo. Je třeba mít oči na ‚budíkách‘. Především rychlost a otáčky – na řazení. Pak tlak vzduchu v brzdách tahače a návěsu, teplota vody, tlak a teplota oleje v motoru, teploty olejů v převodovce a nápravách, teplota turbo, o blinkrech a dalším ani nemluvě. Je třeba koukat nahoru a nechytit o dráty, větve, pavlače a viadukty. Deset párů očí by bylo tak akorát.

Je obrovský rozdíl mezi prázným a plným tahačem s návěsem. Prázdný 16 a plný 45.5 tuny. Je těžké se rozjet, je nemožné náhle zpomalit a už vůbec ne najednou zastavit. Nedá se s tím smýkat do stran nebo se to ‚rozhojdá‘ a jsi v háji. Jet do kopce je problém a s kopce o strach. Obzvlášť v zatáčkách a na mokré silnici. Je třeba se dívat a myslet bohužel často i za ostatní řidiče hodně daleko dopředu.

Převodovka má 18 nesynchronizovaných rychlostí. Dvojité vyšlapování spojky, meziplyny, rychlost, otáčky. Ovšem řidiči mazáci řadí beze spojky, tu používají pouze na rozjetí. Jde jen o to, místo vyšlápnutí spojky vystihnout moment, kdy se převodovka uvolní, nic netáhne ani netlačí, kdy jsou srovnané otáčky – a šup – rychlost tam vklouzne jako malina. Líp než se spojkou. Je třeba to slyšet a cítit. Je to snazší při řazení nahoru než dolů. Už mi to taky začíná jít. Další věc je couvání. S návěsem je to všechno o úhlech. Jako hrát kulečník. A koukat na to obráceně v zrcátku. Jen na jednu stranu, protože jak se to ohne, tak není už vidět nic. O couvání s dvojitým návěsem nemluvě. Ti chlapi jsou kouzelníci.

Nicméně musím říci, že už se mi po pár měsících dýchá za volantem volněji. Ale je to pro mne stále víc dobrodružství než práce. A bude to trvat pár let, než budu moci říct, že mám trochu zkušenosti.

Rád fotím. Na webových stránkách Čechoaustralana je odkaz na fotogalerii z mých cest. Snad vám trochu přiblíží život na dlouhých štrekách Austrálií, zajímavé věci, co vidím na cestách a poznávám při nákladech na různá místa.

Nakonec snad ještě prosba všem řidičům a řidičkám osobních vozidel všeho druhu. Je třeba si uvědomovat, že řidiči nákladáku – truck drivers – nejsou ani maniaci ani nezodpovědní ‚asphalt cowboys', ale chlapi, tátové od rodin, kteří se snaží nejen včas dojet, naložit a vyložit, ale hlavně se bezpečně vrátit domů. Jejich práce je v jistém směru romantická, ale zároveň únavná a zodpovědná.

Mějte na paměti, že se nemohou na silnici pohybovat tak jako menší auta. Že se nechtějí courat za někým devadesátkou, když můžou sedět na stovce, protože mají do noci udělat ještě tisíc kilometrů. Dívejte se do zrcátek a pusťte je, chcete-li jet pomaleji. Oni vás jen těžko mohou předjet. A naopak, když vy předjedete řidiče nákladáku, proboha jeďte a nezpomalte mu pod čumákem. Kdykoli se připletete do blízkosti velkých těžkých vozidel, ať už jste před nimi, za nimi nebo vedle nich, nemotejte se příliš blízko déle než je nezbytně nutné. Nejste totiž z kabiny vidět.

Šťastnou cestu - Keepin' the big wheels rollin'...

SILVESTROVSKÁ - do tří světových jazyků přeložila Alena Wostrá

Napij se, bratříčku, napij,
napij se zhluboka,
kdo ví zdali se sejdeme
do dne a do roka.

Let's have a drink my dear brother,
enjoy a cup of cheer,
who knows if we will meet again
within another year.

Viens boire mon cher frere
une coupe du bon vin,
qui sait si l'on se reverra
d'ici un autre an.

Trinke, mein Bruderlein, trinke,
ja trinke noch einmal,
wer weiss ob wir uns wiedersehen
von heut' in einem Jahr.

Ohlédnutí za televizním Silvestrem – „Mejdan z obýváku“?

Bylo nebylo – kdysi dávno trávilo Československo s oblibou silvestrovský večer před televizní obrazovkou. Doba to byla neradostná a přesto – televizní Silvestr býval tak kvalitní, že jej mnozí s potěšením sledovali ze svých obýváků. O to nevhodnější byl název právě uplynulého silvestrovského čtyřhodinového programu populárního českého televizního kanálu Nova „Mejdan roku z obýváku“. Uveden trapnou scénkou z primitivní domácnosti sestával se z ještě trapnějších sekvencí již odvysílaných pořadů a z v rámci úspor reprízovaného „Mejdanu (roku minulého) z Václaváku“.

Naštěstí veřejnoprávní Česká televize dostala po dvaceti letech konečně nápad nechat se inspirovat slavnými silvestrovskými „estrádami“ hýřícími vtipem, hřejícími jistou národní sounáležitostí a vytvořila tříhodinový maratón celkem vkusné zábavy. Sympatičtí průvodci večerem, Tereza Kostková a Maroš Kramár uváděli líbivě humorné scénky, tanec, písničky a pestrá vystoupení, ve kterých se tradičně objevily nejen stálice českého showbyznysu, ale také mladší talentované hvězdy populární i klasické hudby. Jako balzám na duši působilo i spojení se Slovenskou televizí, objevilo se dávné škádlení, zdravé soupeření i souznění našich dvou tolik si blízkých i odlišných národů. Televizní diváci se shodli, že ČT 1 předvedla nejlepší silvestrovský program za posledních deset let. Večer v pražském obýváku mi uběhl po dlouhé době tedy pěkně, příjemně.

Po přípitcích a půlhodinovém ohňostroji, který jsem sledovala z vikýře zmíněného obýváku, jsem se však už zcela nechtěně zdržela u televizního přijímače až do ranních hodin. ČT 1 vysílala totiž ještě jednu čtyřhodinovku Silvestra, který ovšem natočila už v roce 1977! Byl to nejen rok, kdy ředitel televize v období normalizace, Jan Zelenka a jeho ústřední náměstek Vladimír Diviš posadili poprvé do hlediště osobnosti českého a slovenského zábavně kulturního světa, ale také první rok mého působení v redakci Televizních novin. Na obrazovce jsem tak s úžasem rozpoznávala své bývalé kolegy a známé, mnozí z nich již dávno nejsou mezi námi, podobně jako celá plejáda hereckých legend té noci před více než třiceti lety.

Té vévodil Vladimír Menšík mistrně uvádějící celý program, ve kterém znovu ožíval nenapodobitelný humor a šarm Miloše Kopeckého, Miroslava Horníčka, herců Sováka, Hrzána, Satinského, zpěváků Laďky Kozderkové, Waldemara Matušky,... až po Spejbla a Hurvínka. Dnes již ikony populární hudby - Gott, Neckář, Korn, Rottrová, Zagorová, Urbánková – jak byli pohlední, jak mladí, jak jsme byli mladí! Jen Helena Vondráčková jakoby ze starého pořadu do pořadu nového od minuty přeskočila, stále stejná.

Vyvolané vzpomínky samozřejmě mrazily dechem totality oné doby. To, že umění se daří nejlépe pod politickým útlakem, bylo však opět bohužel potvrzeno. Jak museli umělci pilovat svůj břit, své vyjadřování, dvojsmyslnost, jak dokázali vyjádřit svoji lásku k zemi, s jakým intelektem a vtipem oslovovali tenkrát svého vděčného diváka.

Nedávno mi krajan ve Viktorii poslal „humorné vystoupení“ jakéhosi obskurního současného českého televizního baviče. Jen obtížně se mi dařilo jej uklidnit, že takový úpadek prezentovaný směskou vulgárností a trapností není v současné české demokratické společnosti zas až tolik rozšířený. Krajan, můj vrstevník, se mne ptal, co se stalo s dědictvím Jana Wericha, Jiřího Voskovce, Vlasty Buriana, Miroslava Horníčka, Vladimíra Menšíka, Suchého + Šlitra, Lasicy + Satinského, Šimka + Grossmanna,...

I jeho otazníky mi šly hlavou při sledování silvestrovských televizních nabídek. Nízký finanční rozpočet médií ani neomezená svoboda či nezájem současných tvůrců a umělců pro mne však nemohly být přijatelným vysvětlením. (sem)

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU ČECHOAUSTRALAN - $40

Šeky nebo peněžní příkazy - Money orders na účet CECHOAUSTRALAN zasílejte na adresu redakce ČECHOAUSTRALAN P. O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142

Můžete platit i elektronicky bankovním převodem:-
Bankovní spojení: EisBlue Holdings Pty Ltd, CECHOAUSTRALAN ACCOUNT - Account #: 813753720
National Australia Bank - BSB: 083-004, 330 Collins Street, Melbourne 3000, Australia

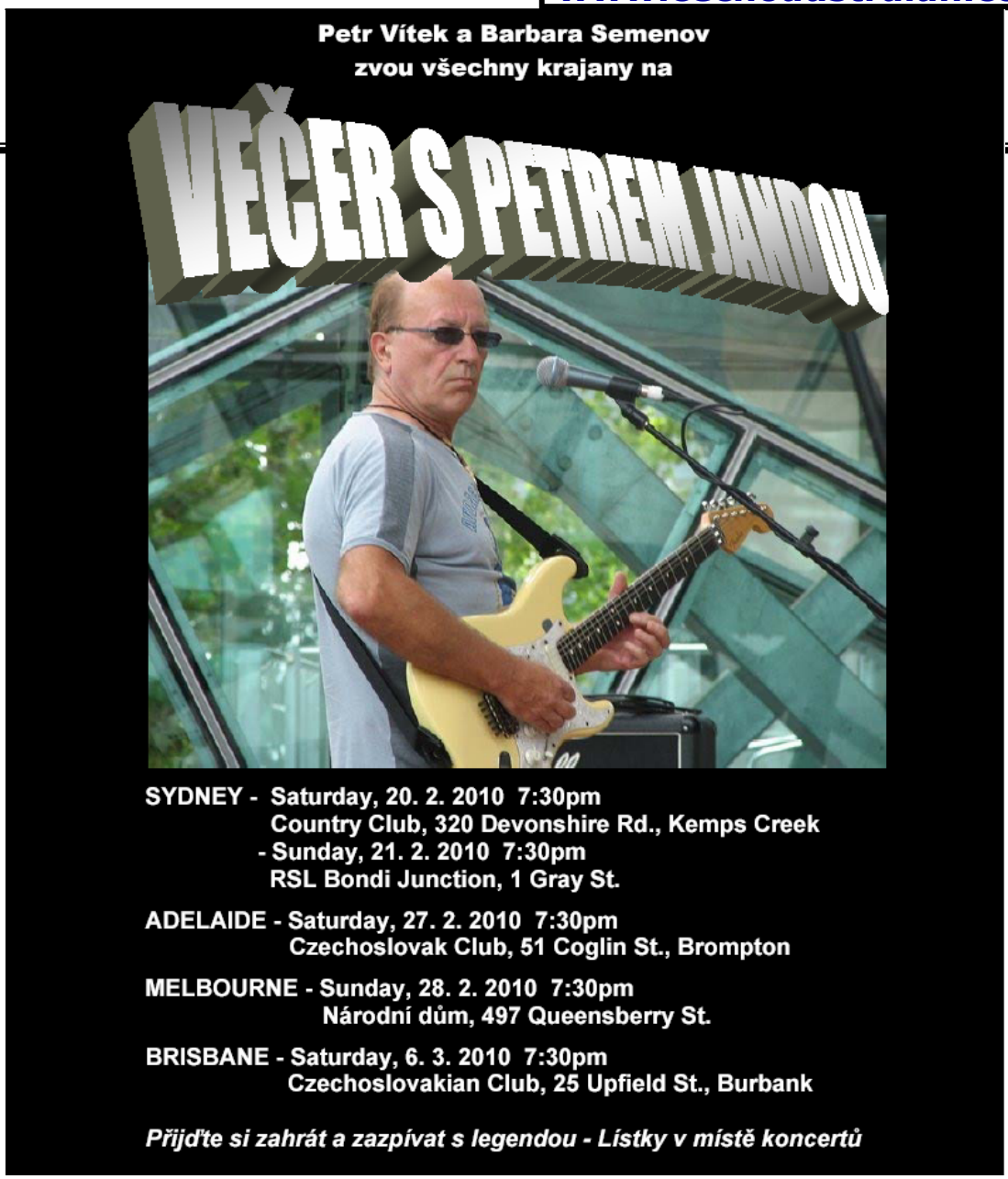

Redakce ČECHOAUSTRALAN - Barbara Semenov
P.O. Box 1008, Hawksburn 3142
email adresa - bsemenov@cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN © —NEZÁVISLÝ CELOAUSTRALSKÝ KRAJANSKÝ LIST

If undelivered return to:
P. O. Box 1008
Hawksburn 3142
AUSTRALIA

Print Post Approved
PP 381712/02414

POSTAGE PAID AUSTRALIA